Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК ...

№ 145 (5271)
ЧАЦВЕР
27
ЧЭРВЕНЯ
1935 г.
год выдання XVIII

Москва
Старая площадь 4 ЦК ВКП(б)
Инструктору по печати
Звезда—2
янв.-дек.

Інфармацыйнае паведамленне

22—23 чэрвеня 1935 года адбыўся VIII пленум ЦК КП(б)Б.

На пленуме разгледжаны тры пытанні:

1. Вынікі чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б) і практычныя мерапрыемствы па ажыццяўленню рашэнняў пленума па пытанню ўборкі і загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў.

2. Паведамленні сакратароў райкомаў КП(б)Б: менскага, дзяржынскага і магілеўскага аб ходзе праверкі партдакументаў і

3. Аб рабоце па дапамозе чыгуначнаму транспарту (барацьба з крушэннямі і аварыямі, узмацненне абароту вагонаў, рамонт таварных вагонаў да хлебных перавозак).

Рашэнні пленума ў бліжэйшыя дні будуць апублікаваны.

ЦК КП(б)Б.

БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПАДТРЫМАННЕ— МАЛАДЫМ ТАЛАНТАМ

Колькі яркіх талантаў прайшло перад глядачом на першай усебеларускай алімпіядзе рабочай і калгаснай самадзейнасці! Колькі яркіх талантаў расце штодзенна і штогадзінна на заводах, у калгасах, у самай гушчы народных мас!

Толькі перамогшы соцыялізм адкрыў такія небывалыя перспектывы для творчага росквіту чалавека, такія найшырэйшыя шляхі для прыабшчэння к вяршыням культуры мільённых мас.

Барацьба за соцыялізм — гэта барацьба за ўсё прыгнечанае чалавецтва. Вызваляючы сябе, рабочы клас вызваляе прыгнечаныя нацыянальнасці, вызваляе ўсіх працоўных ад уціску эксплаататараў.

Соцыялізм — гэта барацьба за чалавечую культуру. Фашызм неабвержна даказаў, што буржуазія, чапляючыся за ўладу, гатова знішчожыць усю культурную спадчыну чалавецтва. Капіталізм жыве на касцях і крыві мільёнаў сваіх рабоў, трымаючы ў цемры і невуцтве прыгнечаныя масы. Толькі пролетарыяту, вызваляючаму ў сваёй вялікай барацьбе ўсё прыгнечанае чалавецтва, належыць уся сусветная тысячагадовая чалавечая культура, усё лепшае, што стваралася на працягу вякоў вялікімі розумамі чалавецтва.

Капіталізм давіць і душыць чалавека. Соцыялізм адкрывае велізарныя магчымасці для творчага росквіту чалавека.

І адным з яркейшых доказаў гэтаму была ўсебеларуская алімпіяда — агляд талантаў і мастацкіх дараванняў з рабочых і калгасных мас.

Мастацкая самадзейнасць мас мае велізарнае значэнне. Яна выяўляе новыя растучыя кадры, вылучае маладую змену на ўсіх га...

...мастацкай самадзейнасці рабочых і калгасных мас, асабліва рэзка выступаюць асобныя факты бяздушна-бюракратычных і прама агідных адносін да людзей, якія займаюцца мастацкай самадзейнасцю. Паасобныя раённыя партыйныя, совецкія і профсаюзныя арганізацыі не разумеюць значэння мастацкай самадзейнасці, глядзяць на гэту вялікую справу, як на пустую забаву.

Іменна таму калгасніцы Заяц і Канопліч, якія паказалі на алімпіядзе яркія ўзоры фальклора, павінны былі, каб выехаць на алімпіяду, са свайго калгаса Махновічы, ісці да Ельска трыццаць кілометраў пяшком, ноччу, пад праліўным дажджом. Хіба гэта не яркі доказ таго, як ельскія раённыя арганізацыі «дапамагаюць» развіццю мастацкай творчасці і самадзейнасці калгасных мас?

А калгасны шумавы аркестр з Брагінскага раёна, якому не было аказана ні малейшай дапамогі для набыцця інструментаў. «Чароту ў раёне многа—граем на дудачках». А хіба брагінскія раённыя арганізацыі не павінны дапамагчы калгаснаму шумавому аркестру?

У таленавітай спявачкі-работніцы запалкавай фабрыкі «Везувій» Кужэлёвай на кватэры няма радыё, якое дапамагло-б яе мастацкаму росту. Харавы гурток на гэтай фабрыцы літаральна закінут. Хіба не прамая задача заводскага камітэта фабрыкі «Везувій» аказаць дапамогу развіццю харавога гуртка, дапамагчы Кужэлёвай устанавіць радыё, пацікавіцца, што перашкаджае яе развіццю і вучобе. Гэтага канкрэтнага падыходу к жывому чалавеку, якога патрабуе партыя і вялікі СТАЛІН у профсаюзных работнікаў фабрыкі «Везувій» няма. А вось рэзалюцыі аб ...

СУСВЕТНЫ КАНГРЭС АБАРОНЫ КУЛЬТУРЫ

Арганізавана міжнародная асацыяцыя пісьменнікаў

ПАРЫЖ, 25 чэрвеня. (БЕЛТА). Сёнешняе дзеннае пасяджэнне кангрэса пачалося прамовай французскага пісьменніка **Мунье,** заявіўшага, што хоць ён і не з'яўляецца марксістам, але будзе супрацоўнічаць з народным антыфашысцкім фронтам у барацьбе супроць гітлераўскага варварства.

Галандскі пісьменнік **Жэфласт** расказаў аб дзікасцях галандскай цэнзуры, якая забараняе совецкія фільмы і знімае з выставак карціны таленавітых мастакоў па прызнаку «благанадзейнасці»

Французская пролетарская пісьменніца **Дрэйфус** гаворыць аб задачах маладой французскай пролетарскай літаратуры.

Яна расказала аб рабкораўскім руху ва Францыі, з радоў якога ўжо выйшлі таленавітыя пісьменнікі.

Грузінскі народны паэт тав. Габідзе перадаў кангрэсу прывітанне ад сваёй квітнеючай краіны. Ён расказаў, як Грузія — краіна старажытнай культуры — была раздаўлена царскімі каланізатарамі. Толькі совецкая ўлада забяспечыла росквіт грузінскай культуры, значэнне якой цяпер далёка выходзіць за межы самой Грузіі.

Бурныя апладысменты выклікала выступленне армянскага пісьменніка тав. **Алазана.** Ён перадаў брацкае прывітанне ад совецкай Арменіі. Падзеленая паміж самымі варварскімі дэспотыямі—царскай Расіяй і султанскай Турцыяй, — дарэволюцыйная Арменія аблівалася крывёю. «Я заяўляю з гэтай трыбуны, што Совецкая Арменія не мае больш патрэбы ні ў чыёй жаласці» — сказаў тав. Алазан.

Шумныя апладысменты выклікала заява тав. Алазана аб тым, што ў Арменіі будуецца помнік Генрыху Гейне, у той час, як у Германіі помнік Гейне разбуран фашыстамі.

Затым французскі пісьменнік **Андрэ Жыд,** нямецкая пісьменніца **Анна Загерс** і совецкія пісьменнікі т.т **Тіханаў, Эрэнбург, Кіршон** пры бурных авацыях дэлегатаў далі рэзкі адпор двум трацкістам, якія прабавалі скарыстаць трыбуну кангрэса для гнусных антысовецкіх выпадаў.

Пасля гэтага трацкісты не асмеліліся больш паказацца на трыбуне.

У 9 гадзін вечара (па парыжскаму часу) пачалося заключнае пасяджэнне кангрэса.

***

ПАРЫЖ, 26 чэрвеня. (БЕЛТА). Заключнае вячэрняе пасяджэнне кангрэса адкрылася ў перапоўненай зале. У зале, якая ўмяшчае 4 тысячы чалавек, сабралася 6 тысяч. На парадку дня абмеркаванне пытання «Аб вартасці мыслі».

Першым выступае французскі пісьменнік АРАГОН. Асаблівасцю пролетарскага стылю — гаворыць ён, — з'яўляецца тое, што пролетарыят не баіцца глядзець жыццёвай праўдзе ў вочы. Соцыялістычны рэалізм — вось стыль пролетарыята.

Затым выступае тав. КІРШОН. Ён гаворыць аб змярканні буржуазнага тэатра і аб павазе, цікавасці і любві, якімі акружан тэатр у Совецкім Саюзе.

Пасля Кіршона французскі драматург ЛАНАРМАН сказаў гарачую прамову, у якой абрысаваў развал буржуазнага тэатра. Кангрэс прыступае затым да абмеркавання пытання «Абарона культуры».

З вялікай прамовай выступае ВАЙЯН КУТУР'Е. Ён падводзіць вынік кангрэсу, указваючы, што яго значэнне заключаецца ў тым, што пісьменнік становіцца на баку рабочага класа.

Кангрэс прыняў рэзалюцыю, у якой прызнаў, што трэба прадаўжаць пачатую справу. Для гэтай мэты арганізуецца міжнародная асацыяцыя пісьменнікаў для абароны культуры. Асацыяцыя будзе мець пастаяннае бюро, якое ў ліку іншых задач павінна падрыхтаваць наступны кангрэс.

Бюро складаецца з 112 членаў — пісьменнікаў розных краін.

Ад Совецкага Саюза ў яго ўваходзіць 12 чалавек.

Бюро ўзначальваецца прэзідыумам з 12 чалавек. У яго ўваходзяць АНДРЭ ЖЫД, АНРЫ БАРБЮС, РАМЕН РАЛАН, ГЕНРЫХ МАНН, ТОМАС МАНН, МАКСІМ ГОРКІ, ФОРСТЭР, ГЕКСЛІ, БЕРНАРД ШОУ, СІНКЛЕР ЛЬЮІС, СЕЛЬМА ЛАГЕРЛЕФ, ВАЛЛЕ ІНКЛАН.

Месцапрабыванне асацыяцыі — Парыж.

Ад Совецкага Саюза членамі бюро з'яўляюцца наступныя таварышы: Максім Горкі, Шолахаў, Кіршон, Лахуці, Мікітэнка, Панфёраў, Барыс Пастэрнак, Н. Тіханаў, Алексей Талстой, Трэцьякоў, Ілья Эрэнбург і Міхаіл Кальцоў.

АБ АЗНАМЕНАВАННІ 30-ГОДДЗЯ ПАЎСТАННЯ НА БРАНЯНОСЦЫ „ПОТЕМКИН"

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР

27 чэрвеня 1905 года каманда браняносца «Потемкин»—буйнейшага ваеннага карабля на Чорным моры—падняла сцяг паўстання супроць царскага самадзяржаўя.

У азнаменаванне 30-годдзя з дня паўстання на браняносцы «Потемкин» Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза ССР пастанаўляе:

1. Паставіць у гор. Одэсе—галоўным месцы дзеянняў паўстаўшага браняносца «Потемкин»—помнік у гонар першага рэволюцыйнага паўстання ў царскім ваенным флоце.

2. Устанавіць персанальныя пенсіі ў размеры не менш 150 руб. непрацаздольным удзельнікам паўстання на браняносцы «Потемкин».

3. За актыўны ўдзел у рэволюцыйным паўстанні на браняносцы «Потемкин» — **узнагарадзіць:** граматай ЦВК Саюза ССР:

1) **Лычова** Івана Акімавіча, 2) **Сырова** Алексея Петровіча, 3) **Спікава** Івана Спірыдонавіча, 4) **Рэзнічэнка** Е. К., 5) **Алексеева** Петра Варламавіча, 6) **Кастэнка** Міхаіла, 7) **Фішкава** Зіновія Ігнатавіча, 8) **Мазгавога** Філіпа Герасімавіча, 9) **Царэва** Алексея Фёдаравіча, 10) **Музалева** Трафіма Елізаравіча, 11) **Зіноўева** Васілія Акімавіча, 12) **Каваленка** Івана Міхайлавіча, 13) **Пятакова** Фёдара Іванавіча, 14) **Саладава** Георгія Петровіча, 15) **Скрыпкіна** Івана Алексеевіча, 16) **Хімічова** А. Е. 17) **Недбайлава** Петра Ільіча.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР І. АКУЛАЎ.

Масква, Крэмль.
26 чэрвеня 1935 г.

ПАСПЯХОВЫ ПАЛЁТ СТРАТАСТАТА „СССР-1-біс"

Вышыня ўздыму 15.900 метраў

МАСКВА, 26 чэрвеня. (БЕЛТА). «Правда» паведамляе:

26 чэрвеня ў 5 гадзін 25 мін. з аэрадрома №-скай паветраплавальнай часці вылецеў стратастат «СССР-1-біс».

У той момант, калі кабіна стратастата адарвалася ад зямлі, камандзір старта **Г. Пракоф'еў** аддаў каманду:

«У палёце».

Камандзір стратастата «СССР-1-біс» **Зілле** выглянуў у люк кабіны і адказаў:

«Ёсць у палёце».

Стратастат павольна ўзняўся ... цыю «Праўды» запіску

«Адлятаючы, — сказана ў запісцы, — перадаем праз «Праўду» гарачае прывітанне ўсім суайчыннікам і наша самае палкае прывітанне вялікаму правадыру нашай краіны тав. Сталіну, чыё імя натхняе сыноў нашай мацеры-радзімы на адважныя шуканні. Палкае прывітанне тт. Молатаву, Варашылаву, Калініну, Кагановічу, Орджанікідзе, Алкснісу».

У палёце стратастат зносіўся ўвесь час радыёграмамі з земнымі радыёстанцыямі.

У 6 гадзін 50 мін. стратастат ...

БУРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ ПОЛЬСКАГА СЕЙМА

Абмен тэлеграмамі паміж старшынёй муніцыпалітэта горада Ізміра д-рам БЕХЧЭТ і таварышам К. Е. ВАРАШЫЛАВЫМ

...жнах мастацтва. Яна развівае народную творчасць—сучасны фальклор, у якім з вялікай сілай і яркасцю адлюстроўваецца новае радаснае, светлае жыццё. Яна дапамагае рабочым і калгаснікам авалодваць лепшымі класічнымі творамі ў галіне паэзіі, музыкі, мастацкага слова, спеваў, танцаў. Таму мастацкай самадзейнасці рабочых і калгаснікаў павінна быць забяспечана моцнае большэвіцкае кіраўніцтва і падтрыманне.

Кіруючыся ўказаннямі вялікага **Сталіна** аб клапатлівым вырошчванні людзей, у якой-бы галіне яны ні працавалі, аб дапамозе людзям, наша партыя заўсёды аддавала і аддае вялікую ўвагу мастацкай творчасці народных мас, заўсёды беражліва падтрымлівала і падтрымлівае кожнае растучае мастацкае дараванне з рабочых і калгаснікаў. Усе ўдзельнікі першай усебеларускай алімпіяды рабочай і калгаснай самадзейнасці ведаюць, якая велізарная ўвага была праяўлена к алімпіядзе і к выступленню кожнага калгаснага хора, кожнага асобнага выканаўцы — рабочага або калгасніка—Цэнтральным Камітэтам КП(б)Б. Кожны ўдзельнік алімпіяды адчуваў, што большэвіцкая партыя ўважліва сочыць за ростам яго даравання і акажа моцнае падтрыманне ў далейшай вучобе, у рабоце над сабой, у далейшым яго палітычным, культурным і мастацкім росце.

І таму пры пільнай увазе і моцным падтрыманні ўсёй большэвіцкай партыі, аказваемым растучай на заводах і ў калгасах ...заўкома шмат. І таму работніцу Кружэлёву так «напутстваваλі» перад ад'ездам на ўсебеларускую алімпіяду: «Паязджай — артысткі нам непатрэбны».

Не дапамагаюць, а глушаць такімі адносінамі маладыя, растучыя з рабочых і калгасных мас дараванні.

Гэтыя асобныя агідныя факты бюракратычных, бяздушных адносін да растучых талантаў, адсутнасці ўсякай дапамогі з боку асобных мясцовых арганізацый самадзейным гурткам на заводах і ў калгасах павінны быць самым суровым чынам асуджаны. Партыя не пацерпіць, каб бяздушныя бюракраты, якія не бачаць далей свайго носа, ставілі рагаткі на шляху росквіту творчай самадзейнасці і росту мастацкіх талантаў з рабочых і калгасных мас. Партыя патрабуе, каб у нас, дзе ўсё багацей, поўнакроўней, заможней і культурней становіцца жыццё, дзе ўсё ярчэй і радасней гучаць песні і смех нашай шчаслівай моладзі, былі створаны ўсе магчымасці, усе ўмовы для найшырэйшага разгортвання творчых дараванняў, для яшчэ больш магутнага руху наперад соцыялістычнай культуры і ўсіх відаў мастацтва.

Маладым растучым дараванням і талантам, самадзейным гурткам і хорам, усім формам мастацкай самадзейнасці, якія з кожным днём усё шырэй разгортваюцца на заводах і ў калгасах, трэба аказаць моцнае большэвіцкае падтрыманне.

ВАРШАВА, 26 чэрвеня. (БЕЛТА). Учарашняе пасяджэнне сейма, на якім абгаварваўся новы выбарчы закон, адбывалася ў напружанай атмасферы і зацягнулася да позняй ночы. Прадстаўнікі апазіцыі выступілі з рэзкай крытыкай новага выбарчага закона.

У пачатку пасяджэння па прапанове старшыні сейма Світальскага комуністычныя дэпутаты **Хенцінскі і Ігнасяк** выключаны на месяц з пасяджэнняў сейма за дэманстрацыю на папярэднім жалобным пасяджэнні сейма, прысвечаным памяці Пілсудскага.

Выступіўшы з рэзкай крытыкай фашысцкага выбарчага закона комуністычны дэпутат Розенберг пасля некалькіх заўваг старшыні быў пазбаўлен слова. Не гледзячы на гэта, Розенберг прадаўжаў сваю прамову, адмаўляючыся пакінуць трыбуну. Па загаду старшынствуючага парламенцкая варта вынесла на руках Розенберга з залы пасяджэння. Розенберг таксама выключан на месяц з пасяджэнняў сейма.

З прычыны прысваення імя тав. Варашылава адной з вуліц горада Ізміра, старшыня ізмірскага муніцыпалітэта д-р Бехчэт звярнуўся да тав. К. Е. Варашылава з наступнай тэлеграмай:

— Я шчаслівы паведаміць вам, нашаму дарагому, ганароваму суграмадзяніну і вялікаму другу — народнаму камісару абароны Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, што на гістарычным пасяджэнні 21 чэрвеня 1935 г. дэлегаты г. Ізміра, дзейнічаючы ад імя насельніцтва горада, пастанавілі прысвоіць імя Варашылава бульвару, які разбіваецца ў адпаведнасці з новым планам добрабыту.

Прыняцце вамі гэтага знака нашых непарушных сувязей з брацкім совецкім народам і той глыбокай павагі і дружбы, якія адчувае да вас асабіста ізмірскае насельніцтва, даставіць Ізміру вялікі гонар і радасць.

План бульвара, якому прадастаўлен гонар насіць ваша імя, выслан поштай.

Старшыня муніцыпалітэта горада Ізміра — **д-р Бехчэт».**

***

Тав. К. Е. Варашылаў адказаў д-ру Бехчэт наступнай тэлеграмай:

«Глыбока расчулен увагай, аказанай мне муніцыпалітэтам і грамадзянамі выдатнага горада Ізміра. Праз ваша ласкавае пасрэдства прашу перадаць ім маю шчырую падзяку і прывітанне.

К. ВАРАШЫЛАЎ».

...уверх, уносячыся ў нябесную даль.

Каманда стратастата складаецца з 3-х чалавек: камандзір стратастата **К. Зілле**, інжынер **Ю. Прылуцкі** і праф. **А. Верыга.**

Перад пасадкай у кабіну каманда стратастата перадала ў рэдак... ...дасягнуў вышыні 15.900 метраў.

***

МАСКВА, 26 чэрвеня. (БЕЛТА). Стратастат «СССР-1-біс» 26 чэрвеня каля 8 гадзін раніцы ўдачна спусціўся ў 20 клм. ад горада Тулы

АД'ЕЗД акад. КАРПІНСКАГА У ЛОНДАН

ЛЕНІНГРАД, 25 чэрвеня. (БЕЛТА). Сёння, на цеплаходзе «Ян Рудзутак» у Лондан выехаў на юбілейныя ўрачыстасці з прычыны стагоддзя геалагічнай службы Англіі прэзідэнт Акадэміі Навук СССР акад. А. П. **Карпінскі.**

Акад. А. П. Карпінскі каля 40 год з'яўляецца ганаровым членам лонданскага геалагічнага таварыства.

Палітычныя забастоўкі ў Варшаве

ВАРШАВА, 25 чэрвеня. (БЕЛТА). Сёння зранку ў Варшаве бастуе рад фабрык і заводаў. Рабочыя вадаправода правялі аднагадзінную забастоўку. У рабочых раёнах рабіліся спробы затрымаць трамваі.

Забастоўка носіць палітычны характар і накіравана супроць фашызма і новага выбарчага закона.

Стратастат „СССР-1-біс“ удачна прызямліўся

Атрымана многа каштоўных навуковых даных

Вылецеўшы 26 чэрвеня ў 5 гадзін 25 мін. стратастат «СССР-1-біс» з камандзірам тав. Зілле, навуковым наглядальнікам прафесарам Верыга і другім пілотам тав. Прылуцкім у той-жа дзень у 8 гадзін 0,2 мін. удачна прызямліўся ў 20 клм. на паўднёвы ўсход ад Тулы.

Пры прызямленні ўсе без выключэння навуковыя прылады акаваліся ў поўнай захаванасці. Гандола стратастата настолькі ўдачна апусцілася на зямлю, што можа быць неадкладна скарыстана для наступнага палёту без усякага рамонту. Усе ўдзельнікі палёту адчуваюць сябе добра, настрой у іх бадзёры.

Неадкладна пасля атрымання радыёграмы аб прызямленні, к месцу яго вылецелі начальнік упраўлення паветраных сіл РСЧА тав. **Алкcніс** і камандзір №-скага паветраплавальнага атрада тав. **Пракоф'еў.**

У гутарцы з удзельнікамі палёту яны высвятлілі, што палёт даў выключна многа каштоўных навуковых наглядаанняў, якія паслужаць для вучоных прадметам шырокіх даследванняў

Клопаты аб дзецях, павага да мацеры

У совецкай краіне сям'я — справа сур'ёзная і вялікая. З інстытута хатняга падняволення жанчын і пажыццёвых акоў для мужчыны яна ператварылася ў свабодны саюз мужчыны і жанчыны, злучаных любоўю, дружбай і агульнай работай на блага радзімы.

Знікла прававая і эканамічная залежнасць ад мужа — у гэтым галоўная прычына абнаўлення сямейнага быту. Жанчына стала ў нас эканамічна самастойнай. Яна заўсёды можа знайсці работу і яна не будзе жыць з нелюбімым мужам, таксама як мужчына можа развясціся з нелюбімай жанчынай. Права на растаржэнне шлюбу — неад'емнае права. Яно заваявана ў барацьбе з памешчыцка-капіталістычным ладам. Яно асталося-б пустышкай, нічога не азначаючай паперкай, калі-б не рос у нашай краіне добрабыт мас, калі-б не рос і не ўмацоўваўся соцыялістычны парадак.

Каб наглядна выразіць, якая рэвалюцыя адбылася ў нас у сямейных адносінах, даволі параўнаць становішча жанчыны ў сям'і калгасніка з горкім бытам дарэвалюцыйнай сялянкі. Рэдкі селянін не біў раней жонку. «Бі жонку да дзяцей, а дзяцей — да людзей», — так гаварылася ў больш ці менш ліберальнай прымаўцы. Затое другая ішла далей: «Бі жонку к абеду, а к вячэры зноў, без бою за стол не садзіся». Такі быў дарэвалюцыйны быт, які адкрышталізаваўся ў «мудрых» прыказках. Цяпер калгасніцы толькі голасна пасмяюцца, калі ім хто-небудзь скажа нешта падобнае.

Са знікненнем у нашай краіне буржуазных адносін знікла і буржуазная форма шлюбу. Ну, хто-ж стане шукаць у нас «багатага жаніха», або «бедную нявесту для ўродлівага, але багатага ўдаўца»?

Куды дзяваўся цынічны інстытут свах і сватоў? Усё гэта гучыць цяпер, як расказ аб цяжкім сне. Жанчына ўпершыню ў гісторыі атрымала зусім аднолькавыя правы з мужчынай. Любоў, сапраўдная, вялікая, нічым не заплямленая і не зняважаная, можа і павінна стаць у нас адзіным стымулам уступлення ў шлюб.

Але было-б найвялікшым ліцамер'ем заяўляць, што ў галіне сямейных адносін у нас усё абстаіць добра, што ва ўсіх без выключэння сем'ях і ў асяроддзі халастой моладзі пануе мір і благадаць. Не! Мы знішчылі бяспраўе жанчыны, адкрылі ёй шырокую дарогу к працы, творчасці, самастойнага жыцця, мы знішчылі шлюб, як гандлёвую здзелку, але мы нясем яшчэ на сабе груз перажыткаў капіталістычнага грамадства. Пракляты груз гэты дастаткова акрэслена сказваецца яшчэ і на сямейных адносінах.

Адным з такіх, несумненна, буржуазных перажыткаў з'яўляюцца лёгкадумныя і безадказныя адносіны да сямейных абавязкаў. Маральна найменш устойлівыя элементы зразумелі найвялікшую свабоду, прадастаўленую мужчыне і жанчыне Октябрскай соцыялістычнай рэвалюцыяй, як права на пошласць у сямейным быту. Няхай такіх людзей нямнога, нязначная меншасць, але іх не так мала, каб можна было пакідаць іх «подвігі» беспакаранымі. Бацька, які кідае сваё дзіця на волю лёсу, сын, які забывае сваіх пастарэлых бацькоў, заслугоўваюць самага суровага грамадскага ганьбавання. У нас чамусьці прынята адносіцца роўнадушна да такіх тыпаў. Пара зразумець, што гэта — антыграмадскія элементы, і паступаюць яны, як чужыя совецкаму ладу людзі.

Адкуль бяруцца такія безадказныя адносіны да сям'і?

Ад чыста буржуазнага погляду на жанчыну, як на рабыню, пасцельную прыналежнасць, як на рэч, якую можна скарыстаць і кінуць.

Свядомы пролетарый заўсёды адносіўся з найвялікшай павагай і адказнасцю да сваёй сям'і: жонкі, дзяцей, бацькі і мацеры.

Толькі буржуазным бяздзельнікам і маменькіным сынкам да твару лёгкадумныя і гнусныя адносіны да жанчыны і сям'і. Толькі безнадзейныя блытанікі, дробнабуржуазныя «левакі» могуць сцвярджаць, што сям'я і клопаты аб ёй ёсць мяшчанства. Наадварот, рафініраваным мяшчанствам з'яўляюцца лёгкадумныя «басяцкія» адносіны да сям'і.

Быць добрым сем'янінам — значыць выконваць свой абавязак. Дрэнны сем'янін не можа быць і добрым совецкім грамадзянінам, грамадскім работнікам. Актывіст — грамадскі работнік, які распінаецца на сходах у абарону праў жанчын, а дома па-свінску трэтыруе сваю жонку і дзяцей, — не актывіст, а ліцамер і ханжа.

Не гледзячы на поўнае роўнапраўе і эканамічную самастойнасць жанчыны, пакуль грамадства не можа ўзяць на выхаванне ўсіх дзяцей, яна застаецца больш слабым бокам, і мы перш за ўсё павінны стаць на яе абарону. Пераважная частка прыхільнікаў лёгкадумных адносін да шлюбу і сям'і знаходзіцца сярод мужчын. Зусім права многадзетная маці Таісія Платонаўна Фаменка, праніклівае пісьмо якой на днях змешчана ў «Правде», што вельмі часта мужчына хоча ўнікнуць клопатаў аб дзецях.

У нашай краіне ніхто не прымушае жыць у шлюбе гвалтоўна. У нас няма гнусных шлюбаразводных працэсаў. Але права на развод, прадастаўленае совецкім законам, не азначае права на распушчанасць. Яно прадпалагае адказнасць і з боку мужчыны і з боку жанчыны.

Мы гаворым, аднак, аб большай адказнасці мужчын. Сям'я без дзяцей траціць свой сэнс, а дзеці патрабуюць вялікіх клопатаў і працы. Праца гэта павінна быць размеркавана пароўні. Закон аб аліментах павінен праводзіцца з усёй строгасцю.

Злачынцай з'яўляецца бацька, пакідаючы дзяцей на руках мацеры, а сам, адчуваючы сябе вольнай птушкай, якая, як вядома, «не сее, не жне, а сыта бывае». Злачынства робяць і тыя судовыя органы, якія ліберальна адносяцца да бацькоў, увільваючых ад матэрыяльнай адказнасці за дзяцей.

Шлюб па расчоту — самы характэрны і самы пашыраны ў буржуазным грамадстве. Любоў, якую так добра васпелі паэты і якая сапраўды з'яўляецца найвялікшым маральным прагрэсам, існуе побач з буржуазнай сям'ёй і наперакор ёй.

Сям'я ў буржуазным грамадстве, як і само гэта грамадства, грунтуецца на эканамічнай няроўнасці, на рабстве, а рабства несумяшчальна з узвышаным пачуццём. Адсюль немінучая нуда супружаскага жыцця, якую муж і жонка панявлі стараюцца разнаабразіць хатняй грызнёй, сямейнымі сцэнамі, або, у лепшым выпадку, разбіваць невялікай дозай сентыментальнасці.

Разлагаецца сям'я ў буржуазным грамадстве. Усё больш шырокія размеры прымае прастытуцыя. Ва ўсіх без выключэння капіталістычных краінах з года ў год скарачаецца нараджаемасць, падае колькасць заключаных шлюбаў.

У нас моладзь жэніцца, нараджаемасць павялічваецца. Соцыялізм — гэта клопаты аб чалавеку і быстры рост насельніцтва.

У нас самая здаровая ў свеце моладзь, здаровая фізічна і маральна. Характар нашай моладзі выхоўваецца на самых перадавых ідэях чалавецтва, у нястомнай барацьбе за соцыялізм. З гэтымі ідэямі, з гэтай барацьбой несумяшчальны палавая распушчанасць і свінскія адносіны да жанчыны. Буржуазныя перажыткі будуць вытраўлены да канца.

Клопаты аб дзецях, павага да жанчыны-мацеры — неад'емны прызнак нашага ладу і совецкага грамадзяніна.

(ПЕРАДАВЬ АРТЫКУЛ «ПРАВДЫ»).

МАТЧ ЧАТЫРОХ ГАРАДОЎ

Вынікі сустрэчы

КІЕЎ, 25 чэрвеня. (БЕЛТА). Падведзены канчатковыя вынікі сустрэчы чатырох гарадоў. **Масква,** атрымаўшы 10,5 ачкоў, **дабілася першага месца.** Другое месца заняў Ленінград — 13,5 ачкоў, затым Кіеў — 21,5 і на 4 месцы. Харкаў — 23,5 ачка.

Па футболу першае і другое месцы занялі Масква і Ленінград, 3-ае і 4-ае — Кіеў і Харкаў. Па лёгкай атлетыцы першае месца прысуджана Маскве, другое — Ленінграду, трэцяе — Кіеву і чацвертае — Харкаву.

Пленум Менгаркома КП(б)Б,

прызначаны на 28 чэрвеня, **ПЕРАНОСІЦЦА НА 1 ЛІПЕНЯ,**

у 6 гадзін вечара ў памяшканні дома партактыва (малая зала).

Абвестка дня:

1. Аб ходзе праверкі партыйных дакументаў (т. Хадасевіч).
2. Аб арганізацыі ў Менску гор райкомаў (т. Рыскін).

На пленум выклікаюцца ўсе члены і кандыдаты пленума Менгаркома КП(б)Б.

САКРАТАР МЕНГАРКОМА КП(б)Б РЫСКІН.

Трыццацігоддзе паўстання на браняносцы „ПОТЕМКИН“

„АГРАМАДНАЕ ЗНАЧЭННЕ АПОШНІХ ОДЭСКІХ ПАДЗЕЙ ЗАКЛЮЧАЕЦЦА ІМЕННА Ў ТЫМ, ШТО ТУТ УПЕРШЫНЮ БУЙНАЯ ЧАСТКА ВАЕННАЙ СІЛЫ ЦАРЫЗМА— ЦЭЛЫ БРАНЯНОСЕЦ—ПЕРАЙШЛА АДКРЫТА НА БОК РЭВОЛЮЦЫІ“ *(Ленін)*

З ЛІСТОЎКІ „ИСКРЫ“

«Прышоў час дзейнічаць смела і ўсімі сіламі падтрымаць смелае паўстанне салдат. Смеласць цяпер пераможа!

Склікайце-ж адкрытыя сходы народу і нясіце яму вестку аб крушэнні ваеннай апоры царызма! Дзе толькі магчыма, захватвайце гарадскія ўстановы і рабіце іх апорай рэвалюцыйнага самаўпраўлення народу! Праганіце царскіх чыноўнікаў і назначайце ўсенародныя выбары ва ўстановы рэвалюцыйнага самаўпраўлення, якім вы даручыце часовае вядзенне грамадскіх спраў да канчатковай перамогі над царскім урадам і ўстанаўлення новага дзяржаўнага парадку. Захватвайце аддзяленні дзяржаўнага банка і склады зброі і ўзбройвайце ўвесь народ! Устанавіце сувязь паміж гарадамі, паміж горадам і вёскай, і няхай узброеныя грамадзяне спяшаць на дапамогу адзін другому ўсюды, дзе дапамога патрэбна! Бярыце турмы і вызваляйце зняволеных у іх барацьбітоў за нашу справу: імі вы ўзмоцніце вашы рады! Абвяшчайце ўсюды звяржэнне царскай манархіі і замену яе свабоднай дэмакратычнай рэспублікай! Уставайце, грамадзяне! Прышоў час вызвалення! Няхай жыве рэвалюцыя! Няхай жыве дэмакратычная рэспубліка! Няхай жыве рэвалюцыйнае войска! Далоў самадзяржаўе!»

(Ленін т. VIII, стр. 15 з артыкула «Рэвалюцыя вучыць».)

—о—

ДА УСЯГО ЦЫВІЛІЗАВАНАГА СВЕТУ

Грамадзяне ўсіх краін і ўсіх народаў. Перад вашымі вачыма ад-

РЭВОЛЮЦЫЙНАЯ АРМІЯ І РЭВОЛЮЦЫЙНЫ УРАД

Паўстанне ў Одэсе і пераход на бок рэволюцыі браняносца «Потемкин» азнаменавалі новы і буйны крок наперад у развіцці рэволюцыйнага руху супроць самадзяржаўя. Падзеі з паразлівай быстрынёй пацвердзілі своечасовасць заклікаў да паўстання і да стварэння часовага рэволюцыйнага ўрада, — заклікаў, накіраваных да народу свядомымі прадстаўнікамі пролетарыята ў асобе III з'езда Рас. С.-Д. Рабочай Партыі. Новая ўспышка рэволюцыйнага полымя пралівае святло на практычнае значэнне гэтых заклікаў і прымушае нас дакладней вызначыць задачы рэволюцыйных барацьбітоў у перажываемы Расіяй момант.

Усенароднае ўзброенае паўстанне наспявае і арганізуецца на нашых вачах пад уплывам стыхійнага ходу падзей. Не так ужо далёкі тыя часы, калі адзіным праяўленнем народнай барацьбы з самадзяржаўем былі бунты, г. зн. абурэнні несвядомыя, неарганізаваныя, стыхійныя, часамі дзікія. Але рабочы рух, як рух самага перадавога класа, пролетарыята, быстра вырас з гэтай пачатковай стадыі. Свядомая прапаганда і агітацыя соцыял-дэмакратыі зрабілі сваю справу. Бунты змяніліся арганізаванай стачачнай барацьбой і **палітычнымі дэманстрацыямі** супроць самадзяржаўя. Дзікія ваенныя расправы на працягу некалькіх гадоў «выхоўвалі» пролетарыят і гарадское простанароддзе, падрыхтоўвалі яго да вышэйшых форм рэволюцыйнай барацьбы. Злачынная і ганебная вайна, у якую кінула народ самадзяржаўе, перапоўніла чашу народнага цярпення. Пачаліся спробы ўзброенага адпору натоўпу царскім войскам. Пачаліся сапраўдныя **вулічныя сражэнні** народу з войскам, **бойкі на барыкадах.** Каўказ, Лодзь, Одэса, Лібава паволюцыі запечатлён перад усёй Расіяй і перад усім светам. Новыя яшчэ больш энергічныя спробы стварэння рэволюцыйнай арміі паследуюць немінуча за падзеямі ў чорнаморскім флоце. Наша справа цяпер — падтрымаць усімі сіламі гэтыя спробы, растлумачыць самым шырокім масам пролетарыята і сялянства агульнанароднае значэнне рэволюцыйнай арміі ў справе барацьбы за свабоду, дапамагчы асобным атрадам гэтай арміі высунуць агульнанародны **сцяг свабоды,** здольны прыцягнуць масу, аб'яднаць сілы, якія-б раздавілі царскае самадзяржаўе.

Бунты — дэманстрацыі — вулічныя сражэнні—атрады рэволюцыйнай арміі—такавы этапы развіцця народнага паўстання. Цяпер мы дайшлі нарэшце і да апошняга этапа. Гэта не значыць, разумеецца, што ўвесь рух стаіць ужо ў цэлым на гэтай новай вышэйшай ступені. Не, у руху яшчэ многа няразвітасці, у Одэскіх падзеях ёсць яшчэ яўныя рысы старога бунту. Але гэта значыць, што перадавыя хвалі стыхійнага патоку дакаціліся ўжо да самага парога самадзяржаўнай «цвярдыні». Гэта значыць, што перадавыя прадстаўнікі самой народнай масы дайшлі ўжо не ў сілу тэарэтычных меркаванняў, а пад націскам растучага руху да новых вышэйшых задач барацьбы, канчатковай барацьбы з ворагам рускага народу. Самадзяржаўе **ўсё** зрабіла для падрыхтоўкі гэтай барацьбы. Яно гадамі штурхала народ на ўзброеную барацьбу з войскам і цяпер яно пажынае тое, што сеяла. З самага войска выходзяць атрады рэволюцыйнай арміі.

Справа такіх атрадаў — абвясціць паўстанне, даць масам **ваеннае кіраўніцтва,** неабходнае для грамадзянскай вайны як і для царыўнай сувязі з кожным паспяховым крокам паўстання, бо палітычнае аб'яднанне і палітычнае кіраўніцтва не могуць быць адкладзены ні на мінуту. Для поўнай перамогі народу над царызмам гэта неадкладнае ажыццяўленне палітычнага кіраўніцтва паўстаўшым народам не менш неабходна, чым ваеннае кіраўніцтва яго сіламі.

Які будзе канчатковы вынік барацьбы паміж прыхільнікамі самадзяржаўя і масай народу, у гэтым не можа сумнявацца ні адзін чалавек, колькі-небудзь захаваўшы здольнасць развражання. Але мы не павінны закрываць сабе вочы на тое, што сур'ёзная барацьба толькі яшчэ пачынаецца, што нас чакаюць яшчэ вялікія іспытанні. І рэволюцыйная армія і рэволюцыйны ўрад прадстаўляюць з сябе «арганізмы» настолькі высокага тыпу, патрабуюць установў такіх складаных, грамадзянскай самасвядомасці такой развітай, што было-б памылкай чакаць простага, неадкладнага, вернага ажыццяўлення гэтых задач адразу. Не, мы не чакаем гэтага, мы ўмеем цаніць значэнне той упорнай, павольнай, часта нявідзнай работы палітычнага выхавання, якую заўсёды вяла і заўсёды будзе весці соцыял-дэмакратыя. Але мы не павінны дапускаць таксама яшчэ больш небяспечнага ў сучасны момант няввер'я ў сілы народу, мы павінны памятаць якой велізарнай асвечваючай і арганізуючай сілай уладае рэволюцыя, калі магутныя гістарычныя падзеі сілай выцягваюць абывацеляў з іх мядзвежых куткоў, чардакоў і падвалаў і прымушаюць іх станавіцца **грамадзянамі.** Месяцы рэволюцыі хутчэй і паўней выхоўваюць часамі грамадзян, чым дзесяцігоддзі палітычнага застою.

Чаная праграма тых пераўтварэнняў, якія ў поўнай меры ажыццявімы неадкладна ў рамках дэмакратычнага (г. зн. буржуазнага) перавароту і якія неабходны пролетарыяту для яго далейшай барацьбы за соцыялістычны пераварот. Але ў гэтай праграме ёсць асноўныя патрабаванні і патрабаванні прыватныя, выцякаючыя з асноўных, або падразумяваючыяся самі сабой. Важна высунуць імена асноўныя патрабаванні пры кожнай спробе ўстанаўлення часовага рэволюцыйнага ўрада, каб паказаць усяму народу, усёй нават найбольш цёмнай масе ў кароткіх формулах, у рэзкіх, ясных акрэсленнях мэты гэтага ўрада, яго агульнанародныя задачы.

Нам думаецца, можна ўказаць **шэсць** такіх асноўных пунктаў, якія павінны стаць палітычным сцягам і бліжэйшай праграмай усякага рэволюцыйнага ўрада, якія павінны прыцягнуць да яго спачуванне народу, і на якіх павінна сканцэнтравацца ўся рэволюцыйная энергія народу, як на самай істотнай справе.

Вось гэтыя шэсць пунктаў: 1) усенародны ўстаноўчы сход, 2) узбраенне народу, 3) палітычная свабода, 4) поўная свабода прыгнечаным і няпоўнапраўным народнасцям, 5) 8-гадзінны рабочы дзень і 6) сялянскія рэволюцыйныя камітэты. Разумеецца, гэта толькі прыкладны пералік, гэта толькі загаловак, абазначэнні цэлага раду пераўтварэнняў, неабходных неадкладна для заваявання дэмакратычнай рэспублікі. Мы

гаворым аб неабходнасці практычнага ажыццяўлення пераўтварэнняў нават на невялікай, адваяванай, к прыкладу скажам, у царызма, тэрыторыі, практычнае ажыццяўленне важней у тысячу раз усякіх маніфестаў і цяжэй канешна, таксама ў тысячу раз. Мы звярачаем увагу толькі на тое, што трэба цяпер толькі на тое, што трэба цяпер ужо і неадкладна ўсімі мерамі распаўсюджваць правільнае прадстаўленне аб нашых агульнанародных і бліжэйшых задачах. Трэба ўмець звярнуцца к народу—у сапраўдным сэнсе гэтага слова—не з адным толькі агульным заклікам к барацьбе (гэтага дастаткова ў эпоху да стварэння рэволюцыйнага ўрада), а з непасрэдным заклікам да неадкладнага ажыццяўлення самых асноўных дэмакратычных пераўтварэнняў, да неадкладнага, самастойнага правадзення іх у жыццё.

Рэволюцыйная армія і рэволюцыйны ўрад, гэта—два бакі адной медалі. Гэта—два ўстанаўленні, аднолькава неабходныя для поспеху паўстання і замацавання плядоў яго. Гэта—два лозунгі, якія неабходна павінны быць высунуты і растлумачаны, як адзіныя паслядоўныя рэволюцыйныя лозунгі. У нас многа цяпер ёсць людзей, называючых сябе дэмакратамі. Але многа званых, ды мала выбраных. Многа гавяруноў «канстытуцыйна-дэмакратычнай партыі», ды мала сярод праслаўутага «вобчаства» сярод нібыта дэмакратычнага земства сапраўдных дэмакратаў,—г. зн. людзей, якія шчыра стаяць за поўнае самадзяржаўе народу, якія здольны змагацца не

РАСІЙСКАЯ СОЦЫЯЛ - ДЭМАКРАТЫЧНАЯ РАБОЧАЯ ПАРТЫЯ

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Таварышы матросы!

Вы ўжо ведаеце, што каманда браняносца «Князь Пацёмкін» адкрыта абвясціла вайну рускаму ўраду, адкрыта стала на бок прыгнечанага народу. Матросы разам з народам рашылі змагацца за шчасце і лепшы лёс усёй прыгнечанай Расіі.

Таварышы! Далучымся-ж да каманды «Пацёмкіна» і разам з ёю і з усім народам згуртуемся на барацьбу за палітычныя правы, так патрэбныя народнай Расіі...

Таварышы! Няўжо для нас дарагі інтарэсы рускага ўрада, урада, які так мучыць увесь рускі народ, у тым ліку і нас!..

Таварышы! Нам далі бязглуздую прысягу і паслалі забіваць сваіх-жа братоў матросаў, паслалі ваяваць з паўстаўшым народам...

Не будзем-жа рабіць гэтага, таварышы!

Не станем слухаць начальнікаў і папоў: яны наўмысна затуманьваюць нашы галовы для таго, каб мы без зазрэння сумлення рабілі тое, што яны нам загадаюць.

Таварышы! Хто нам даражэй: царскі ўрад са сваімі скарпіёнамі-начальнікамі або бедны, бяспраўны народ, у канец зруйнаваны кіруючай шайкай, той самы народ, з якога мы самі выйшлі і да якога вернемся па скончэнні царскай службы?

Таварышы! Мы дзеці народу, павінны абараняць народ ад царскага сваволля, павінны абараняць тых, хто змагаецца за яго, народа свабоду.

Далучымся-ж да паўстаўшых братоў!

Ад нас-жа саміх, ад самога рускага народу залежыць яго лёс.

Царскі ўрад у сваёй бязлітаснай

лікай вызваленчай барацьбы; прыгнечаныя і падняволеныя народы Расіі не сцярпелі вялікага прыгнечання і сваволля дэспатычнага самаўладства.

Зруйнаванне, галеча і беспраўе, да якога рускі ўрад давёў шматпакутную Расію, перапоўнілі чашу цярпення працоўных мас. Па ўсіх гарадах і сёлах успыхнуў ужо пажар народнага абурэння.

Магутны крык шматмільённай грудзі: «далоў рабскія ланцугі дэспатызма і няхай жыве свабода», як гром раскаціўся па ўсёй неабдымнай Расіі.

Але ўрад рашыў, што лепш утапіць краіну ў народнай крыві, чым даць ёй свабоду і лепшае жыццё. І бязвінная кроў самаадданых барацьбітоў палілася цэлымі патокамі па ўсёй Расіі.

Аднак, самаўладства забыла адно: што цёмная і забітая армія—гэта моцная зброя яго крывавых замыслаў — ёсць той-жа самы народ, ёсць сілы тых-жа працоўных мас, якія рашылі дабіцца свабоды. І вось мы, каманда эскадроннага браняносца «Князь Потемкин—Таврический», рашуча і аднагалосна робім гэты першы рашучы крок. Няхай усе тыя брацкія афяры рабочых і сялян, якія палі ад салдацкіх куль і штыкоў на вуліцах і палях, здымуць з нас сваё пракляцце, як іх забойцаў.

Не, мы не забойцы, мы не каты свайго народу, а абаронцы яго. І наш агульны дэвіз — смерць або свабода для ўсяго народу.

Мы патрабуем неадкладнай прыастаноўкі бяссэнснага праліцця крыві на палях Манчжурыі. Мы патрабуем неадкладнага склікання ўсенароднага ўстаноўчага сходу на падставе ўсеагульнага, простага, роўнага і тайнага выбарчага права.

За гэтыя патрабаванні мы аднадушна гатовы разам з нашым браняносцам пасці ў баі або выйграць перамогу.

Мы глыбока ўпэўнены,—чэсныя працоўныя грамадзяне ўсіх краін і народаў адгукнуцца гарачым спачуваннем нашай вялікай барацьбе за свабоду.

Далоў самадзяржаўе!

Няхай жыве ўстаноўчы сход!

Каманда эскадроннага браняносца «Князь Потемкин—Таврический» і мінаносца «№ 267».

казалі нам у самы апошні час узоры пролетарскага геройства і народнага энтузіязму. Барацьба перарастала ў паўстанне. Ганебная роля катаў свабоды, роля прыслужнікаў паліцыі не магла не адкрываць паступова вочы і самой царскай арміі. Армія пачала хістацца. Спачатку асобныя выпадкі непаслушэнства, успышкі запасных, пратэсты афіцэраў, агітацыя сярод салдат, адмаўленне асобных рот або палкоў страляць у сваіх братоў — рабочых. Затым — **пераход часткі арміі на бок паўстання.**

Велізарнае значэнне апошніх одэскіх падзей заключаецца іменна ў тым, што тут упершыню буйная частка ваеннай сілы царызма, — цэлы браняносец,—перайшла адкрыта на бок рэволюцыі. Шалёныя намаганні і ўсемагчымыя ўлоўкі ўжываў урад, каб утаіць ад народу гэту падзею, каб патушыць паўстанне матросаў у самым пачатку. Нішто не дапамагло. Пасланыя супроць рэволюцыйнага браняносца «Потемкина» ваенныя судны **адмовіліся змагацца** супроць таварышоў. Распаўсюдзіўшы па Еўропе весткі аб здачы «Потемкина», аб царскім загадзе патапіць рэволюцыйны браняносец, самадзяржаўны ўрад толькі канчаткова апаганіў сябе перад усім светам. Эскадра вярнулася ў Севастопаль, урад спяшаецца распусціць матросаў, разброіць ваенныя судны; ходзяць чуткі аб масавай адстаўцы афіцэраў чорнаморскага флота; на здаўшымся браняносцы «Георгий победоносец» зноў пачаліся абурэнні. У Лібаве і Кранштадце матросы таксама паўстаюць; пачашчаюцца сутычкі з войскам, ідзе (у Лібаве) бой на барыкадах матросаў і рабочых супроць салдат. У замежным друку паведамляецца аб абурэннях на цэлым радзе іншых ваенных суднаў («Минин», «Александр Второй» і т. д.). Царскі ўрад аказаўся **без флота.** Самае большае, чаго яму ўдалося пакуль дабіцца, гэта—утрымаць флот ад актыўнага пераходу на бок рэволюцыі. А браняносец «Потемкин» астаўся неперамажанай тэрыторыяй рэволюцыі і, які-б ні быў яго лёс, перад намі ў наяўнасці несумненны і знамянальнейшы факт: спроба стварэння **ядра рэволюцыйнай арміі.**

Ніякія рэпрэсіі, ніякія частковыя перамогі над рэволюцыяй не знішчаць значэння гэтай падзеі. Першы крок зроблен. Рубікон пяройдзен. **Пераход арміі** на бок рэ-

усякай другой вайны, стварыць апорныя пункты адкрытай усенароднай барацьбы, перакінуць паўстанне ў суседнія мясцовасці, забяспечыць, — спачатку хоць-бы ў невялікай частцы тэрыторыі дзяржавы, — поўную палітычную свабоду, пачаць рэволюцыйную перабудову прагнiўшага самадзяржаўнага ладу, разгарнуць ва ўсю шырыню рэволюцыйную творчасць народных нізоў, якія мала ўдзельнічаюць у гэтай творчасці ў мірныя часы, але якія выступаюць на першы план у эпохі рэволюцыі. Толькі ўсвядоміўшы гэтыя новыя задачы, толькі паставіўшы іх смела і шырока,—атрады рэволюцыйнай арміі могуць атрымаць поўную перамогу, паслужыць апорай **рэволюцыйнага ўрада.** А рэволюцыйны ўрад — такая-ж пасушчна неабходная рэч на данай стадыі народнага паўстання, як рэволюцыйная армія. Рэволюцыйная армія патрэбна для ваеннай барацьбы і для ваеннага кіраўніцтва масамі народу супроць астаткаў ваеннай сілы самадзяржаўя. Рэволюцыйная армія неабходна таму, што толькі **сілай** могуць быць вырашаны вялікія гістарычныя пытанні, а **арганізацыя сілы** ў сучаснай барацьбе ёсць ваенная арганізацыя. І апрача астаткаў ваеннай сілы самадзяржаўя ёсць ваенныя сілы суседніх дзяржаў, у якіх моліць ужо падтрымання рускі падаючы ўрад, аб чым мы раскажам ніжэй.

Рэволюцыйны ўрад неабходзен для палітычнага кіраўніцтва народнымі масамі, — спачатку ў той частцы тэрыторыі, якая ўжо адваявана ў царызма рэволюцыйнай арміяй, а потым і ва ўсёй дзяржаве. Рэволюцыйны ўрад неабходзен для неадкладнага прыступу да палітычных пераўтварэнняў, у імя якіх ідзе рэволюцыя,—для ўстройства рэволюцыйнага народнага самаўпраўлення, для склікання сапраўды ўсенароднага і сапраўды ўстаноўчага сходу, для правядзення тых «свабод», без якіх немагчыма правільнае выражэнне волі народу. Рэволюцыйны ўрад неабходзен для палітычнага аб'яднання паўстаўшай часткі народу, якая на справе і канчаткова парвала з самадзяржаўем, для палітычнай арганізацыі яе. Гэта арганізацыя можа быць, вядома, толькі часовая, як толькі часовым можа быць і рэволюцыйны ўрад, які бярэ ў рукі ўладу ад імя народу, для забеспячэння волі народу, для дзейнасці пасрэдствам народу. Але гэта арганізацыя павінна пачацца **неадкладна,** у не-

Задача свядомых кіраўнікоў рэволюцыйнага класа—заўсёды ісці ўперадзе яго ў справе такога выхавання, растлумачваць значэнне новых задач і клікаць наперад да нашай вялікай канчатковай мэты. Няўдачы, якія няўхільна чакаюць нас пры далейшых спробах стварэння рэволюцыйнай арміі і ўстанаўлення часовага рэволюцыйнага ўрада, толькі навучаць нас **практычнаму** рашэнню гэтых задач, толькі прыцягнуць новыя і свежыя, тоячыяся цяпер пад спудам, народныя сілы да іх вырашэння.

Вазьміце ваенную справу. Ні адзін соцыял-дэмакрат, знаёмы хоць колькі-небудзь з гісторыяй, вучыўшыйся ў вялікага знаўцы гэтай справы Энгельса, не сумняваўся ніколі ў велізарным значэнні ваенных ведаў, у велізарнай важнасці ваеннай тэхнікі і ваеннай арганізацыі, як зброі, якою карыстаюцца масы народу і класы народу для вырашэння вялікіх гістарычных сутычак. Соцыял-дэмакратыя ніколі не спускалася да ігры ў ваенныя змовы, яна ніколі не высоўвала на першы план ваенных пытанняў, пакуль не было ў наяўнасці ўмоў пачаўшайся грамадзянскай вайны*). Але **цяпер** усе соцыял-дэмакраты высунулі ваенныя пытанні, калі не на першае, то на адно з першых месц, паставілі на чаргу вывучэнне іх і азнаямленне з імі народных мас. Рэволюцыйная армія павінна практычна прымяніць ваенныя веды і ваенныя прылады для вырашэнняў усяго далейшага лёсу рускага народу, для вырашэння першага, істотнейшага пытання, пытання аб свабодзе.

І задача ўстанаўлення рэволюцыйнага ўрада таксама нова, таксама цяжка і складана, як задача ваеннай арганізацыі сіл рэволюцыі. Але і гэта задача можа і павінна быць вырашана народам. І ў гэтай справе кожная прыватная няўдача выкліча ўдасканаленне прыёмаў і сродкаў, умацаванне і расшырэнне рэзультатаў. Трэці з'езд Рас. С.-Д. Р. П. намеціў у сваёй рэзалюцыі агульныя ўмовы вырашэння новай задачы,—пара брацца ўжо за абмеркаванне і падрыхтоўку практычных умоў яе ажыццяўлення. У нашай партыі ёсць праграма-мінімум, закон-

*) Пар. «Задачи руск. соц.-дем.» Леніна, ст. 23, аб несвоечасовасці (у 1897 г.) пытання аб спосабах рашучай атакі на царызм. (Гл. II том твораў, ст. 183. Рэд.).

чую праўнату. Мы хочам толькі паглядна выясніць сваю мысль аб важнасці вядомых асноўных задач. Неабходна, каб рэволюцыйны ўрад імкнуўся абаперціся на народныя нізы, на масу рабочага класа і сялянства,—без гэтага ён не можа трымацца, без рэволюцыйнай самадзейнасці народу ён ёсць нуль, горш нуля. Наша справа перасцерагчы народ ад авантурызма громкіх, але недарэчных абяцанняў (накшталт неадкладнай «соцыялізацыі», якой не разумеюць самі гаворачыя аб ёй), высунуўшы ў той-жа час пераўтварэнні, сапраўды ажыццявімыя ў даны момант і сапраўды неабходныя для ўмацавання справы рэволюцыі. Рэволюцыйны ўрад павінен падняць «народ» і **зарганізаваць** яго рэволюцыйную актыўнасць. Поўная свабода прыгнечаных народнасцей, г. зн. прызнанне не толькі культурнага, але і палітычнага самавызначэння іх,—забеспячэнне настойлівых мер да аховы рабочага класа (8-гадзінны рабочы дзень, як першая з раду гэтых мер), нарэшце, гарантыя сур'ёзных, не лічачыхся з карыслівасцю памешчыкаў, мер у карысць сялянскай масы,—такавы, па нашай думцы, галоўныя пункты, якія павінен асабліва падкрэсліць усякі рэволюцыйны ўрад. Мы не гаворым аб першых трох пунктах, якія занадта ясны, каб патрабаваць камэнтарыяў. Мы не

народнага самадзяржаўя, з абаронцамі царскага самадзяржаўя.

У рабочага класа няма гэтай труслівасці, гэтай ліцамернай палавінчатасці, якія ўласцівы буржуазіі, як класу. Рабочы клас можа і павінен быць зусім паслядоўным дэмакратам. Рабочы клас сваёй крывёю, пралітай на вуліцах Пецербурга, Рыгі, Лібавы, Варшавы, Лодзі, Одэсы, Баку і масы іншых гарадоў, даказаў сваё права на ролю авангарда ў дэмакратычнай рэволюцыі. Ён павінен аказацца на вышыні гэтай вялікай ролі і ў перажываемы рашучы момант. Свядомыя прадстаўнікі пролетарыята, члены Р. С.-Д.Р.П., павінны,—ні на мінуту не забываючы аб сваёй соцыялістычнай мэце, аб сваёй класавай і партыйнай самастойнасці,—выступіць перад усім народам з перадавымі дэмакратычнымі лозунгамі. Для нас, для пролетарыята, дэмакратычны пераварот толькі першая ступень к поўнаму вызваленню працы ад усякай эксплаатацыі, к вялікай соцыялістычнай мэце. І таму тым хутчэй павінны мы прайсці гэту першую ступень, тым больш рашуча павінны мы раздзелацца з ворагамі народнай свабоды, тым грамчэй павінны мы прапаведваць лозунгі паслядоўнай дэмакратыі: рэволюцыйная армія і рэволюцыйны ўрад.

(Ленін, том. VII, стар. 379-387).

краіну да канчатковага зруйнавання. Ён забівае безабаронных жанчын і дзяцей, ён забівае старыкоў, ён забівае рускіх рабочых, ён рашыў аплачыцца і супроць нас, матросаў. Ілжывымі паведамленнямі і подлым паклёпам ён імкнецца нас ашукаць. Не дамо гэтага зрабіць.

Разам з астатнімі матросамі, разам з армейскімі салдатамі і ўсім рабочым народам заявім, што панаванню царскай шайкі зладзеяў і забойцаў павінен быць пакладзен рашучы канец, і чым хутчэй, тым лепш.

На бой-жа з урадам і ўсёй зграяй сабак: Чухнінымі, Афанасьевымі, Крыгерамі і іншай сволаччу.

Адмовімся страляць у матросаў, перастанем слухацца начальства.

Разам з усім паўстаўшым народам патрэбуем неадкладнага склікання Ўстаноўчага сходу.

Далоў самадзяржаўе цара!

Няхай жыве змагаючыйся Чорнаморскі флот!

Няхай жыве змагаючыйся рабочы клас!

Няхай жыве Расійская соцыял-дэмакратычная рабочая партыя!

МАТРОСЫ, СОЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫ, ПРАЧЫТАЎШЫ, ПЕРАДАЙЦЕ ТАВАРЫШАМ.

Чэрвеня 1905 г. 23 дня.

Выдавецтва Севастопальскага камітэта Крымскага Саюза Расійскай соцыял-дэмакратычнай рабочай партыі.

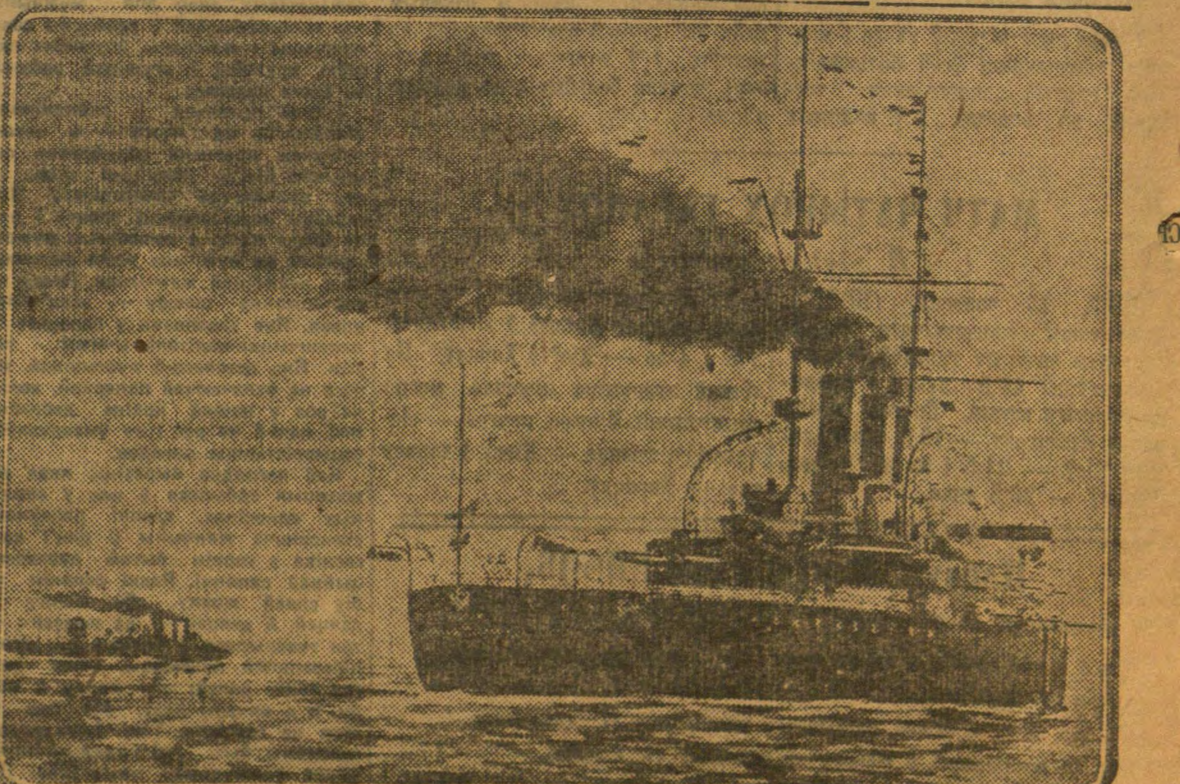

Браняносяц «Потемкин» (па сапраўдных матэрыялах б. морскага музея).

Знатныя трактарысты БССР у рэдакцыі „Звязды"

ТРАКТАРЫ ПАВІННЫ ВЫІСЦІ НА УБОРКУ У БАЯВОЙ ГАТОЎНАСЦІ

Гэтымі днямі рэдакцыю «Звязды» наведала дэлегацыя знатных трактарыстаў БССР, старшынь рабочкомаў МТС, старшыня ЦП саюза МТС тав. **Колік.** Члены дэлегацыі расказалі, як праходзіў першы тур спаборніцтва трактарных брыгад, як яны рыхтуюцца заваяваць першынства ў барацьбе за максімальную нагрузку на трактар.

Першай выступіла член ЦВК СССР і БССР тав. **ЗОНЯ РАЧОК**—ініцыятар усебеларускага спаборніцтва трактарных брыгад.

— Я вельмі рада паведаміць, — кажа тав. Рачок, — што мая брыгада на веснавой сяўбе выканала ўзятыя на сябе самаабавязацельствы. Мы далі 102 проц. плана. Яшчэ больш рада я адзначыць, што наш заклік на соцыялістычнае спаборніцтва знайшоў гарачы водгук амаль ва ўсіх МТС і трактарных брыгадах БССР.

У нашым спаборніцтве, як і ва ўсёй рабоце па соцыялістычнаму будаўніцтву, вялікае значэнне мае папярэджанне тав. **СТАЛІНА**—не зазнавацца. Маю брыгаду ў зазнайстве абвінавачваць нельга.

З поспехам завяршыўшы веснавыя палявыя работы, мы ўсімі сіламі пераключыліся на ўзд'ым папараў і цаліны. На 4 трактары быў у нас план на 140 гектараў папару і 15 гектараў цаліны. Гэты план мы хутка выканалі. Я шукала для трактараў другую работу і знайшла яе ў калгасах не зоны МТС. Такім чынам наша брыгада выканала план пад'ёму папараў на 160 процантаў.

— Ужо сёння кожны наш трактар, у пераводзе на мяккае ворыва, узараў 187 гектараў. Наш трактарыст тав. **Пархомчык** на трактары ХТЗ № 39 узараў ужо 232 гектары.

Сёння ўся наша ўвага і сілы сканцэнтраваны на тым, каб уборку ўраджаю сустрэць у поўнай баявой гатоўнасці. Трактары поўнага, які цяпер павышае сваю кваліфікацыю на курсах. Яму прыдзецца больш дапамагчы — усё-ж новы чалавек у брыгадзе. План малацьбы нам даведзен на 1.270 тон. Гэты план будзе намі таксама перавыканан.

Апошняя мая заўвага—гэта пра сувязь з калгасамі. Са старшынямі ў мяне самая цесная сувязь. Яны самі зацікаўлены ў стварэнні лепшых умоў для трактарыстаў і работы трактароў. Вось чаму ў мяне цвёрдая ўпэўненасць, што ўзятыя на сябе самаабавязацельствы — даць 450 гектараў у сярэднім па ХТЗ—мы безумоўна выканаем. Да гэтага-ж самага я яшчэ раз заклікаю праз нашу «Звязду» ўсіх трактарыстаў ордэнаноснай БССР.

З вялікай увагай было выслухана выступленне брыгадзіра трактарнай брыгады **Дзяржынскай МТС** тав. **ЗАХЛІЦЭВІЧА.**

— У маёй брыгадзе, — гаворыць т. Захліцэвіч,—тры трактары ХТЗ. На вытворчай нарадзе, склікапай мною перад выхадам у поле, мы дагаварыліся эканоміць гаручае, каб расходаваць яго не больш 19 кгр. на гектар; добра адносіцца да машыны, каб яна заўсёды чыстай была, каб не было паломак. Да кожнай машыны прыладзілі мы дошчачкі, на якія заносілі прозвішча трактарыста, план, даведзены да яго, і выкананне плана. Праходзіць пяцідзёнка, і на дошцы відаць, колькі трактар узараў, колькі трактарыст зарабіў працадзён, зэканоміў гаручага.

На заклік Зоні Рачок мае трактарысты абавязаліся даць на ХТЗ 470 гектараў і каб ва што-б там ні стала ўвосень прывесці машыны ў майстэрню ў добрым стане.

19 дзён працавала мая брыгада на сяўбе.

Дык вось павінен я вам сказаць, што **мы такія тэмпы далі, што аж небу горача стала.** Меліся мы па плану даць за вясну 504 гектары, а далі 672 гектары, або па 224 гектары на трактар.

Каб даць такую выпрацоўку, перш за ўсё трэба было, каб кожны трактарыст ведаў нутро машыны, ведаў як свае пяць пальцаў. А людзі ў нас іменна такія. Выехалі мы на граніцу, а нашы машыны —адно хараство. Збегліся сяляне з таго боку граніцы, на нас глядзяць дзівяцца і ніяк надзівіцца не могуць. А тут салдаты польскія падыйшлі і давай людзей разганяць. Пашлі сяляне дадому, ідуць ды ўсё на нас азіраюцца...

Але ў наш час толькі на тэмпах далёка не заедзеш, нават на такіх машынах, як нашы. Патрэбна і якасць. Мы і тут паказалі, што значыць совецкі трактарыст. Недарма старшыні калгасаў патрабуюць ад МТС паслаць да іх 9-ю, гэта значыць маю брыгаду.

Вось пачалі мы працаваць у пагранічным калгасе «Ударнік № 2». Паглядзелі калгаснікі на нашу працу, дык проста закармілі нас. І смятана, і масла, і сала. Каб толькі добра працавалі. Шануюць нашых трактарыстаў у калгасе. Не магу скардзіцца.

Трэба мне выехаць у Палагееўскі сельсовет. А хлопцы гавораць: не дадуць табе работы, праваліцца, ды яшчэ ХТЗ у цябе — такія цяжкія машыны. Я сабе думаю: страх невялікі, а калі цяжка, дык гэта яшчэ цікавей. І добра зрабіў, што паехаў. Толькі ў адным калгасе гэтага сельсовета ўзараў я 250 гектараў.

Безумоўна, хлопцы ў мяне дружныя. Ёсць старыя трактарысты і маладыя. А такі малады, як **Басарэўскі Браніслаў,** хоць першы год на трактары працуе, а ўжо старых абганяе.

Трапіў да мяне ў брыгаду новы трактарыст тав. **Бандарэнка.** Летась ён дрэнна працаваў. Хлопцы кажуць: узяў на сябе бяду. Пагаварыў я з ім па душах. Ён кажа: буду старацца, толькі дапамагайце мне. Дапамаглі. А цяпер гэты Бандарэнка перадавы, па ім раўняюцца.

За веснавую сяўбу мы зэканомілі 2.028 кілограм карасіны, 228 кгр. масла, 32 кгр. бензіны. Цяпер мы як след рыхтуемся да ўборкі. Уборачныя машыны адрамантаваны. Трактары агледжаны. Працуем так, каб у спаборніцтве трактарыстаў заняць першае месца па рэспубліцы.

Тт. Рачок і Захліцэвіч гаварылі аб рабоце трактараў ХТЗ. Следам за імі трактарыст **Смалявіцкай МТС** тав. **КАЛЕКА** расказаў, як ён даў рэкордную выпрацоўку на старым «Фардзоне».

— Трактар ФП, на якім я працую,—гаворыць тав. Калека,—знаходзіцца ў нашай МТС ужо чацверты год. Адным словам, трактар стары, зношаны, значыцца, нармальная яго праца галоўным чынам залежыць ад мяне, і я са ўсіх сіл стараюся, каб трактар не адставаў, каб узяць з машыны максімум магчымага.

Трактар у мяне заўсёды ў добрым становішчы. Чысты. На запраўку ідзе не больш поўгадзіны. На ворыве я ў змену працаваў не менш 11-ці гадзін і за гэты час даваў па маім «ФП» 3—3,5 гектара.

Як я дабіўся такой высокай выпрацоўкі?

Халастых пераходаў у мяне не было. Па прыездзе ў калгас мы пасля агляду палёў адразу замацоўвалі за сабой такія ўчасткі, каб трактары маглі беспераашкодна працаваць. Я працую на трактары 3 год; другі таварыш, які працуе разам са мной, толькі сёлета азнаёміўся з трактарам. Прышлося і яго вучыць. І мы дабіліся перамогі. Я ўзараў на трактары 97 гектараў, а ён 60 гектараў. Такім чынам мы далі на сяўбе на

На першай усебеларускай алімпіядзе рабоча-калгаснай і мастацкай самадзейнасці. На здымку: выступленне балетнага гуртка менскіх будаўнікоў.

□ □

Запасныя часткі—уборачным машынам

ЗАПЭЎНЕННІ І САПРАЎДНАСЦЬ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). На заводзе «Чырвоны металіст» імя Кірава дрэнна ідзе выкананне заказаў па запасных частках. Да вырабу многіх запасных частак нават не прыступалі.

Для ільнотрапілкі замест 6.000 штук флянцавых шплінтаў выраблена 3.760 штук. З іх у сельгасцэху другую стадыю апрацоўкі (свідраванне) прайшлі толькі 1.619 штук. Зусім не пачыналі рабіць балты $5/8 \times 105$ мм, $1/2 \times 95$ мм., $3/4 \times 265$ мм. і $5/16 \times 55$ мм.

Вялікі прарыў стварыўся ў вырабе запасных частак да жняярак, малатарань і прывадоў. Да гэтага цэха т. Лебедзеў тлумачыць гэта адсутнасцю жалеза. Аднак, у гэты-ж дзень камерцыйны аддзел завода жалеза для восей дастаў на суседнім заводзе «Комінтэрн», што можна было зрабіць значна раней. Што датычыць жалеза для салазак, то яго можна набыць з унутраных рэсурсаў завода, але гэта таксама не робіцца.

Ліцейны цэх яшчэ не адліў 480 штук двайных шасцярон да малатарань «Ланцэ». Гэты адказны участак не забяспечан дастатковай колькасцю кваліфікаванай рабочай сілы. На фармоўцы даных шасцярон стаіць усяго толькі адзін чалавек. Цэх не прыступіў таксама да не прыступіў да апрацоўкі дэталей.

Пад пагрозай зрыву знаходзіцца выкананне заказу па плугах № 1с да зборкі якіх завод яшчэ таксама не прыступіў. Усяго плугоў гэтай маркі трэба вырабіць 7.500 штук.

Такое сапраўднае становішча з вырабам запасных частак да ўборачных машын на заводзе «Чырвоны металіст» імя Кірава. Аднак, гэта нікольві не перашкодзіла старшыні заўкома тав. **Гурэвічу** выступіць на сходзе гарадскога партактыва, прысвечанага прапрацоўцы рашэнняў чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б), з запэўненнем, што на гэтым участку справа абстаіць добра. Як мы бачылі,

насцю агледжаны і праверваны. Кольцы зменены, шківы змазаны. Адвалы ад плугоў ужо адрамантаваны.

У маёй брыгадзе ёсць адна сенакасілка. Яна добра агледжана, адрамантавана і ўжо знаходзіцца на ўчастку. Павінна яна па плану скасіць 25 гектараў. Я лічу, што гэты план зніжаны і ён будзе намі значна перавыканан. Усебеларускае народнае свята мы сустрэнем поўным выкананнем плана сенаўборкі.

Брыгада таксама мае дзве снопавязалкі. Мы іх адрамантавалі і яны ў бліжэйшыя дні будуць дастаўлены на ўчасткі. Агледжаны і правераны малатарні. Такім чынам, таварышы, я з усёй адказнасцю магу сёння заявіць, што да ўборкі мае машыны поўнасцю гатовы.

Падрыхтаваны і людзі. Тэхнічная вучоба ў брыгадзе не спынялася ва ўвесь час веснавых і летніх работ. План даведзен да кожнага трактарыста. На курсах рыхтуюцца вагаўшчыкі і снопавязальшчыкі.

У маёй брыгадзе 2 малатарні: МК 1100 і МО 900. На адной будзе працаваць наш стары машыніст тав. Марозаў. На другой будзе працаваць новы машыніст тав.

Група трактарыстаў—удзельнікаў сустрэчы ў «Звяздзе». На здымку (злева направа) Зоня Рачок, Захліцэвіч і Калека.

«Фардзоне» 157 гектараў. Гэта дае нам права заявіць, што норму на ФП, высунутую ў пісьме тав. Рачок—200 гектараў — мы безумоўна перавыканаем. Мы рыхтуемся даць 300 гектараў.

***

Апрача тт. Рачок, Захліцэвіча і Калекі выступілі таксама старшыні рабочкомаў Смалявіцкай, Дзяржынскай, Магілеўскай і Капыльскай МТС. Выступаўшыя таварышы адзначылі, што ў выніку вялікага ўздыму соцыялістычнага спаборніцтва ў трактарных брыгадах значная колькасць МТС БССР перавыканала план веснавых палявых работ.

Выступаўшыя таварышы з Капыльскай і Дзяржынскай МТС расказалі пра значную культурную работу, якая праводзілася і праводзіцца ў трактарных брыгадах. У Дзяржынску быў арганізаван выезд у трактарныя брыгады дзіцячага балета, раённай трупы. У Капылі для трактарыстаў арганізоўваюцца канцэрты, вечары.

Першы тур спаборніцтва стварыў магутны рух сярод трактарыстаў за максімальную нагрузку трактарнага парку. Гэты рух трэба замацаваць у другім туры спаборніцтва.

часу завод яшчэ зусім не прыступіў да вырабу запасных частак да жняярак (1.000 штук салазак і 200 штук восей валіка ходавага каляса). Начальнік кавальскага

адліўкі накіроўваючага роліка к прыводу «бадзення» і раду іншых дэталей.

Варштатабудаўнічы цэх таксама

ка не адпавядае падобнаму безадказнаму запаўненню.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

АБ ПРАВЯДЗЕННІ КОНКУРСУ-СПАБОРНІЦТВА РВК І СОВЕТАЎ НА ЛЕПШУЮ АРГАНІЗАЦЫЮ СУПРОЦЬПАЖАРНАЙ АХОВЫ

Пастанова прэзідыума Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастанаўляе:

1. Абвясціць з 1 ліпеня па 1 лістапада 1935 года ўсебеларускі конкурс на лепшую арганізацыю супроцьпажарнай аховы ў вёсках і раёнах БССР.

2. Прадстаўленыя ўмовы конкурсу і премii зацвердзіць.

3. Для кіраўніцтва конкурсам стварыць аператыўны штаб у складзе прадстаўнікоў: АПА НКУС —тав. **Пезэра** (старшыня), т. **Герабіло** (нам. старшыні), Дзяржстраха НКФ БССР — тав. **Шакалава**, НКЗ БССР — тав. **Каранеўскага** і ўпоўнаркомсоўгасаў тав. **Жолудава**.

4. Абавязаць усе райвыканкомы і советы ўключыцца ў абвешчаны конкурс на лепшую арганізацыю супроцьпажарнай аховы, разгарнуўшы шырокую масавую работу сярод шырокіх працоўных мас па практычнаму правядзенню ўмоў гэтага конкурсу.

5. Для кіраўніцтва конкурсам-спаборніцтвам на лепшую арганізацыю супроцьпажарнай аховы даручыць РВК вылучыць раённыя камісіі.

6. Пасля сканчэння тэрміну абвешчанага конкурсу, усе падагульненыя матэрыялы для вызначэння першынства і прысуджэння премій прадастаўляюцца ў аператыўны штаб па кіраўніцтву ўсебеларускім конкурсам к 1 лістапада 1935 года і канчаткова зацвярджаюцца Цэнтральнай конкурснай камісіяй пры прэзідыуме ЦВК БССР.

Старшыня ЦВК БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Ч.в.а. сакратара ЦВК БССР
Е. ЖУКОВІЧ.

20 чэрвеня 1935 года

г. Менск.

Да вынікаў алімпіяды мастацкай самадзейнасці

У гэты вечар прагляд падыходзіў к канцу. Перад глядачом праўшло больш чым паўтара дзесятка адзіночных і калектыўных нумароў.

І вось па зале прайшла новая асвяжаючая, бадзёрачая хваля. Гэта выйшла агітбрыгада Хойніцкай МТС.

Бадзёрасць і радасная ўпэўненасць, вясёлая заражаючая ўсмешка хутка перадаецца глядачам. Зала шчыра смяецца, калі гэтага хоча брыгада, зала задумваецца, калі самы маленькі і рухавы ўдзельнік брыгады расказвае аб кітайцу Лі-Чане.

Алімпіяда закончылася. Яна праходзіла хвалямі, прычым адна хваля больш магутная замяняла другую, перакатвалася па зале, пакідаючы за сабой сляды свежасці і бадзёрасці.

Алімпіяда з'явілася разгорнутым аглядам нашых маладых творчых сіл, якія бачаць у сваёй упартай працы на калгасных палях, у цэхах фабрык і заводаў сваю найвялікшую радасць, гонар і шчасце.

***

Алімпіяда выявіла рад выключна талантлівых маладых людзей. Такіх талентаў у нашым народзе непачатая крыніца. Колькі ў нас такіх як Панамарэнка, Фейгензон, Соркіна, Фёдарава і інш. Яны ў кожным калгасе, на кожным заводзе, у любым калектыве нашай вялікай краіны.

На сцэну выпаў некалькі ўсхваляваны Коля Панамарэнка. Ён адчувае сабе на сцэне неяк нязручна. Але зала апладыруе. Яго ведаюць многія. Ён садзіцца за раяль. Па зале разносяцца бадзёрыя гукі «Турэцкага марша» Моцарта, усходнія напуры, дзве рэчы ўласнай кампазіцыі.

Між тым Панамарэнка самавучка. Ён любіць Моцарта, бадзёрачыя задорныя матывы яго «Турэцкага марша» і гібкія ўсходнія мелодыі. Ён можа стаць добрым музыкантам. Але яму трэба шмат вучыцца. Гэта галоўнае.

Калі ўдзельніца вельмі спаянага, высокакваліфікаванага хору віцебскай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» работніца Ханіна выканала «Песню аб птушцы», зала ўбачыла ў гэтай радавой маладой работніцы выключна багатыя галасавыя даныя, добрую выканаўчую народных спеваў. Ханіна пяе перажываючы. Яна прымушае перажываць усю залу.

Фейгензон любіць народныя песні. Але на алімпіядзе ён спеў арыю з оперы «Паяцы». Выканаў ён гэту арыю як добры спявак, з вялікім пачуццём.

Няма патрэбы пералічваць усе тыя імёны, якія выявіла алімпіяда. Многа, вельмі многа талантлівых людзей расце, развіваецца ў нашай краіне.

***

Алімпіяда прымушае зрабіць адзін дадатны вывад. Яна паказала, наколькі далёка ўвайшла ў наш быт класічная музыка.

Імёны Моцарта, Шуберта, Чайкоўскага, Шапэна сталі блізкімі і знаёмымі. Лепшыя класічныя творы вялікіх кампазітараў мінулага прымаюцца выканаўцамі і слухачамі, як вялікая каштоўнасць, якою трэба авалодаць, якую трэба вывучаць.

І музычны ансамбль завода імя Варашылава—8 рабочых і работніц з вытворчасці, побач з народнай беларускай песняй «Зялёны дубочак» выконваюць твор Шуберта «Мельнік».

Аб'яднаны хор гомельскага клуба імя Леніна побач з «Кастрычніцкай калгаснай» выконвае «Папутную песню» кампазітара Глінкі.

Самавучка Панамарэнка, які не ведае нот, выконвае «Турэцкі марш» Моцарта. Не маючы ніякай музычнай асветы, Фейнгензон выконвае арыю з оперы «Паяцы», а Фёдарава разам з народнай песняй «Як прышла я на ток малаціць» выконвае Шапэна «Жаданне».

Класічная музыка, недаступная рабочаму і селяніну ў мінулым, уваходзіць у быт. Аўдыторыя добра ведае кампазітараў. Яна па назве твора пазнае яе аўтара.

Хіба гэта не яркі паказальнік нашага росту, росквіту творчасці мас, росквіту, магчымага толькі ва ўмовах дыктатуры пролетарыята, толькі ва ўмовах соцыялістычнага будаўніцтва.

***

Алімпіяда прымушае зрабіць яшчэ адзін вывад адмоўнага парадку. Народная творчасць была слаба прадстаўлена на алімпіядзе. У большасці рэпертуар складаўся з класічных твораў і твораў нашых советскіх кампазітараў. Значнае месца занялі кампазітары Советскай Беларусі. Творы Іванова, Палонскага, Любана, Турэнкова, Аладава займаюць значнае месца ў рэпертуары нашых аркестраў і хораў.

А народная творчасць у пераважнай большасці прадстаўлена была песнямі аб мінулым і песнямі мінулага.

За выключэннем агітбрыгады Хойніцкай МТС амаль ніхто не паказаў, як і аб чым пяе сучасная калгасная соцыялістычная вёска.

А яна пяе! Яна пяе радасна і гучна. Адыходзяць скурботныя, сумныя песні аб мінулым. На іх месца прыходзяць новыя песні аб тым, як добра жыць і працаваць у калгасе, як прывіваецца культура, як выветрываюцца рэлігійныя забабоны.

Калгасная вёска пяе аб нашай слаўнай Чырвонай арміі, аб нашай вялікай комуністычнай партыі, аб вялікім Леніне і геніі Сталіна. У сваіх песнях яны славяць нашу Октябрскую рэволюцыю, нашы калгасы, нашу партыю, нашага Сталіна. Дзяўчыны - калгасніцы пяюць аб трактарысце, аб сваім вялікім і прыгожым каханні.

Але гэтых песень на алімпіядзе, за невялікім выключэннем, мы не чулі. Не чулі не таму, што іх няма, а таму, што дзе-ні-дзе прывыклі пад народнай творчасцю разумець толькі песні аб мінулым з іх сумнымі цягучымі мелодыямі, з бесперспектыўнасцю.

Збіранню, папулярызацыі новых сучасных песень мала ўдзяляюць увагі.

Нам патрэбны і песні аб мінулым, але яны добрыя толькі тады, калі яны выконваюцца на фоне новых, сучасных, жыццерадасных песень. Інакш яны здаюцца незразумелымі, бо сучасны малады слухач іх не разумее, яны з'яўляюцца для яго чужымі.

Гэтым, бадай, і можна тлумачыць поспех хойніцкіх «вясёлых рэбят» (агітбрыгады МТС), якія побач з «Журавінкай» бадзёра, жыццерадасна выканалі калгасныя частушкі.

Адсюль вывад: лепш вывучаць народную творчасць, вывучаць, збіраць і папулярызаваць песні сучаснай калгаснай вёскі і соцыялістычнага горада.

Спяваць ва ўвесь голас! Спяваць так радасна, бадзёра і весела, як радасна і весела наша соцыялістычная эпоха.

Яшчэ адзін вывад. Студыя гомельскага клуба імя Леніна паказала некалькі ўрыўкаў з оперы «Еўгені Онегін». Гэта, зразумела, добра. Гэта лішні раз паказвае, як класічны рэпертуар уваходзіць у наша самадзейнае мастацтва. Але тут ёсць адна небяспека. Небяспека сур'ёзная не толькі для гэтай студыі. Таварышы могуць ударыцца ў правінцыяльную «любіцельшчыну» горшага пашыбу, і замест сапраўднага росту могуць аказацца недавучкамі. Класічны рэпертуар, асабліва такія манументальныя рэчы як «Еўгені Онегін», трэба браць асцярожна, загадзя дасканала падрыхтаваўшыся.

***

У нас шмат талентаў. У нас выключна многа маладых даравітых людзей. Яны жывуць у масах, яны нараджаюцца масамі. Трэба ўмела вырошчваць кожнага маладога здольнага таварыша. Трэба больш дапамагаць яму, акружыць увагай.

Але нельга і захвальваць. Захвальванне небяспечна.

Алімпіяда скончылася. Гэта быў агляд нашай маладой самадзейнай творчасці, агляд, які адлюстроўвае наша сёння.

Таму на алімпіядзе было так весела і радасна. У нас вясёлая, жыццерадасная моладзь. Гэта самыя шчаслівыя маладыя людзі сярод маладых людзей усіх часоў і эпох. Таму так пераканаўча апошнім на алімпіядзе прагучэў марш «Вясёлых рэбят»:

«...И тот, кто с песней по жизни
шагает,
Тот нигде и никогда не пропадет...»

Нашай моладзі шмат дано. І ў разгортванні самадзейнага мастацтва, у яго якасці, ад яе шмат патрабуецца.

Значыць, трэба вучыцца.

Л. ГЛЕЗЕР.

ЗДАБЫЧА ТОРФУ

(Па заводах Белторфа)
Здабыта ў тонах

24 чэрвеня	25 чэрвеня
4.065	4.420

Дзенны план за 25 чэрвеня выканан на **98,3 проц.**

Асінторф выканаў дзеннае заданне на 79,1 проц., завод **«Чырвоны Сцяг»** — 79,5, **імя Гея** — 143,4, імя **Даўмана** — 112,5, **«Свабода»** — 105,8 **«Лукскае» — 134,4** **«Дукоры»** — 122,5, **«Татарка»** 203,8 проц.

Па ўсіх заводах Наркаммясцпрома сезонны план выканан на **49,1** проц.

—o—

Перадавікі лесавывазкі

Магілеўскі леспрамгас датэрмінова выканаў план лесавывазкі II квартала: па дзелавой драўніне на 125 проц., па дровах — на 150 проц. Фарсіруем датэрміновае выкананне плана лесавывазкі III квартала. Выслана брыгада ў дапамогу Лёзнянскаму раёну.

Старшыня РВК ПУШЧЫН.
Дырэктар леспрамгаса РУДНІКОЎ.

***

На 25 чэрвеня леспрамгас выканаў план лесавывазак II квартала па дзелавой драўніне на 100,1 проц., па дровах 115,6 проц. Прадаўжаем работу па выкананню плана III квартала.

Райком КП(б)Б ШНЭЙДЭРМАН.
РВК — ШЭРШНЕЎ.
Леспрамгас — ФРЫДМАН.

—o—

СТАНЦЫЯ ПА АБСЛУГОЎВАННЮ АЎТАМАШЫН

23 чэрвеня ў Менску адкрылася новая станцыя па абслугоўванню аўтамашын. Станцыя мае 6 цэхаў: прафілактычны, моечны, кавальскі, абівачны, малярны і агрэгатны для рамонту машын. Пры двухзменнай рабоце станцыя абслужыць каля 500 машын у год.

На ўрачыстым сходзе, прысвечаным адкрыццю станцыі, лепшыя ўдарнікі будаўніцтва — тэхнарук тав. **Купчын**, начальнік снабжэння **Іткін**, электраманцёр **Гаршман**, брыгадзір жаночай брыгады **Воляцкая** і іншыя прэміраваны грашовымі прэміямі.

6 лепшых ударнікаў-рабочых пра-

КАЛГАСЫ БАРЫСАЎШЧЫНЫ ПЕРАД СВЯТАМ

БАРЫСАЎ, 26 чэрвеня. **(Кар. «Звязды»).** Да дня ўсенароднага свята члены калгаса «Окцябр», Забашэўскага сельсовета, прыстасоўваюць адкрыццё вялікага калгаснага клуба ў будынку былой царквы. Вакол клуба разбіт сквер. На вуліцах вёскі пасаджана больш тысячы дрэў.

Па сельсовету абвешчан конкурс на лепшую па чыстаце хату.

У калгасах «Ударнік», Зембінскага сельсовета, і «Чырвоная Трасцяніна», Кішчынаслабодскага сельсовета, 11 ліпеня адкрываюцца першыя ў раёне хаты-лабараторыі.

В. КАТКЕВІЧ.

—o—

Мястэчкі ператвараюцца ў культурныя раённыя цэнтры

КАСЦЮКОВІЧЫ, 25 чэрвеня. Мястэчка паступова ператвараецца ў культурны раённы цэнтр. На днях адкрыт нядаўна пасаджаны парк імя Кірава. Заканчваецца брукаванне галоўнай Ленінскай вуліцы. Пабудован артэзіянскі калодзеж. Заканчваецца бурэнне яшчэ двух калодзежаў. У канцы гэтага месяца пачынаецца будаўніцтва гукавога кіно-тэатра, разлічанага на 360 месц.

Д. ХАЙКІН.

***

БЕШАНКОВІЧЫ, 25 чэрвеня. **(Кар. «Звязды»).** Добрабыт мястэчка няўхільна паляпшаецца. На месцы былой сінагогі ўзнік дом сацыялістычнай культуры, прасторны зал якога змяшчае 500 чалавек.

Нядаўна пабудавана і пушчана ў эксплаатацыю новая лазня, прапускаючая 100 чалавек за гадзіну. У цэнтры мястэчка ўзнік новы двухпавярховы дом, дзе змяшчаюцца зараз райкомы партыі і камсамола.

Разгортваецца будаўніцтва двухпавярховай гасцініцы, якая будзе мець 10 прасторных нумароў, зал для адпачынку і інш.

Адначасова ідзе будаўніцтва новага калгаснага базару, які займае плошчу ў паўтара гектара.

РВК ЗАРУБЕЖНЫ.

Здача студэнтамі гідратэхнікума норм па плаванню на 100 метраў на значок «ГПА». Фото КАПЛІНСКАГА.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Усебеларускі з'езд архітэктараў

26 чэрвеня да 3 гадзін дня працавалі секцыі з'езда. На секцыі напланіроўцы гарадоў быў заслухан даклад архітэктара **Кілюватава** — аўтара праекта планіроўкі горада Менска.

Даклад выклікаў ажыўлены абмен думкамі. У спрэчках выказаліся гарадскія інжынеры т. **Ляшэвіч**, **Клімаў**, праф. **Магілеўчык** (інстытут санітарыі і гігіены), **Керзон** (саюз мастакоў), праф. **Вітман** (Ленінград), **Шыхонін** (Кіеў) і інш.

Пасля спрэчак быў заслухан даклад архітэктара **Кірыенко** аб прынцыпах планіроўкі г. Віцебска.

У секцыі планіроўкі і архітэктуры калгаснага будаўніцтва разглядаліся праекты як пабудаваных будынкаў, так і новых пабудоў.

——□□□□——

Злачынствы ў мазырскай больніцы

МАЗЫР, 26 чэрвеня. **(Кар. «Звязды»).** Не так даўно ў мазырскай больніцы хворай Назарэнка абпалілі грэлкай цела. Зрабіла гэта санітарка хірургічнага аддзялення **Елена Дзізенцер.** Суд прыгаварыў яе да аднаго году ўмоўна.

Суд нічому не навучыў работнікаў больніцы. Праз некаторы час здарыўся яшчэ больш агідны выпадак. Вечарам, калі ў аперацыйным пакоі нікога не было, санітарка Дзізенцер узяла хірургічныя інструменты і зрабіла тут-жа аборт другой санітарцы Ганне Калацей. Апошняя неўзабаве памерла ад заражэння крыві.

Зноў прыцягнулі да суда санітарку Елену Дзізенцер. Яна атрымала 5 год пазбаўлення волі. Аднак, і на гэты раз не панеслі ніякай адказнасці кіруючыя работнікі больніцы, допусціўшыя агіднейшыя непаладкі ва ўверанай ім установе.

Між іншым, асуджаная Елена Дзізенцер — дачка кулака, пралезшая на работу ў больніцу. Тамжа працуе дачка другога кулака Наталля Бобр, якая абслугоўвае хворых у акушэрска-гінекалагічным аддзяленні.

Н. БАГДАНІК, Р. ФРАЛОЎ.

ПРАДСВЯТОЧНЫЯ КАЛГАСНЫЯ КІРМАШЫ

З 1 па 5 ліпеня ў Менску, Віцебску. Гомелі, Магілеве, Бабруйску, Оршы, Слуцку арганізуюцца прадсвяточныя калгасныя кірмашы. Для кірмашоў выдзяляецца адных толькі прамысловых тавараў — баваўняных, швейных, трыкатажных, абутку, папірос на суму каля 3 мільёнаў руб.

—o—

ПРАПАШНЫЯ ТРАКТАРЫ ДЛЯ БССР

У БССР прыбыло 30 прапашных трактароў, упершыню асвоеных ленінградскім заводам імя Кірава. Трактары накіраваны ў МТС раёнаў з вялікімі масівамі агародніх культур і бульбы і, у прыватнасці, у раёны: Менскі, Магілеўскі, Бабруйскі і інш.

—o—

КОНКУРС НА ЛЕПШУЮ НАВУКОВУЮ РАБОТУ

Прэзідыум Беларускай акадэміі навук абвясціў конкурс на лепшую навуковую работу ў 1935 годзе. Выдзелена конкурсная камісія ў складзе акадэмікаў Панкевіча, Бурстына, Матулайціса, Шчэрбакова і праф. Шпенцэра. Устаноўлены прэміі за лепшую навуковую работу, у тым ліку дзве па 10 тысяч руб.

—o—

ЗЛЁТ УДАРНІКАЎ АБАРОНЫ

БАБРУЙСК, 26 чэрвеня. **(Кар. «Звязды»).** Нядаўна ў горадзе адбыўся першы раённы злёт ударнікаў абароны. Днём быў праведзен вялікі парад асоавіяхімаўскіх атрадаў, у якім прынялі ўдзел таксама члены калгасных ячэек Асоавіяхіма. Лесакамбінат вывеў на дэманстрацыю батальён ударнікаў абароны.

Бабруйская арганізацыя Асоавіяхіма налічвае 2.300 варашылаўскіх стралкоў. На прадпрыемствах горада ёсць 45 стралковых ціраў.

—o—

ЗДАРЭННІ

✱ **Атруціліся ядой.** 24 чэрвеня ў часе абеда ў сталовай партняжнай арцелі «Чырвоны інвалід» атруцілася 15 рабочых. Прычына атручвання — нядобраякасны абед. Хворыя былі зараз-жа дастаўлены ў першую савецкую больніцу; ім аказана адпаведная дапамога. З 15 хворых ужо выпісалася 12. Загадчык сталовай Праўда чамусьці дагэтуль не прыцягнут да адказнасці.

✱ **Забойства дзіцяці.** Работніца Крупскага лесазавода **Мар'я Чэканава** нядаўна задушыла народжанае дзіця і закапала яго ў сенях. Пры расследванні Чэканава прызналася ў злачынстве і паказала, дзе закапан труп дзіцяці. Матка-забойца аддана пад суд.

Спаборніцтвы на ўсесаюзнае першынства па штанге

Зборная БССР заняла трэцяе месца

У Маскве з 22 па 24 чэрвеня адбываліся спаборніцтвы на ўсесаюзнае першынства па штанге. У спаборніцтвах удзельнічала вярнуўшаяся ўчора ў Менск зборная каманда гіравікоў БССР. У склад каманды ўваходзілі: чэмпіён СССР тав. **Лапідус**, чэмпіёны БССР т.т **Башкіраў, Масаловіч, Мілееў, Чэрнаўшка** і рэкардсмен СССР т. **Наумаў.**

У камандных спаборніцтвах зборная БССР заняла трэцяе месца (у 1933 годзе зборная БССР падзяліла 5 і 6 месца са зборнай Закаўказья). Першынства заваявала каманда Ленінграда, другое месца — зборная Украіны, ад якой зборная БССР адстала толькі на 0,5 ачка (Украіна — 20,5 ачкоў, БССР — 21). Каманда Масквы заняла пятае месца.

Індывідуальна гіравікамі БССР дан рад выдатных рэзультатаў. Тав. Лапідус устанавіў 3 новыя ўсесаюзныя рэкорды, набраўшы ўсяго 405 кілограм, чым апярэдзіў сваіх канкурэнтаў (Данской, Васільеў — Украіна) на 35 кілограм. Тав. Башкіраў (у поўлёгкай вазе) набраў сумарна 405 кілограм і падзяліў чацвертае і пятае месца з масквічом Чаплыгіным. Тав. Башкіраў у штурпшку двума рукамі ўзяў 115 кілограм — сусветны рэкорд Г. Папова.

ПАВЕДАМЛЕННІ

Згубленыя партбілеты: **Майсеева** Пятра Паўлавіча, № партбілета 0414918, партстаж з 1927 г., год нараджэння 1902, выданы дывпарткамісіяй 6-й кавдывізіі; **Хейфеца** Ізраіля Лейзеравіча, партбілет № 0809980, партстаж з 1927 г., год нарадж. 1902, выданы гомельскай партарганізацыяй, **Слукіна** Сяргея Канстанцінавіча, партбілет № 0819224, партстаж з 1926 г., год нарадж. 1904, выданы магілеўскай партарганізацыяй; **Гусева** Аляксандра Аляксеевіча, партбілет № 2726011, партстаж з 1932 г., год нарадж. 1905, выданы менскай партарганізацыяй; **Розавей** Соні Мордухаўны, № партбілета 1622332, партстаж з 1931 г., год нарадж. 1907, выданы менскай партарганізацыяй; **Шворэба** Данілы Раманавіча, № партбілета 0804072, партстаж з 1925 г., год нарадж. 1898, выданы аршанскай партарганізацыяй; **Клокава** Клаўдзія Аляксееўна, № партбілета 1464949, партстаж з 1929 г., год нарадж. 1911, выданы пскоўскай партарганізацыяй; **Рыжыкава** Захарыя Сцяпанавіча, № партбілета 0813371, партстаж з 1925 г., год нарадж. 1899, выданы чырвонапольскай партарганізацыяй; **Раскінай** Сосі Львоўны, № партбілета 2727968, партстаж з 1930 г., год нарадж. 1906, выданы бабруйскай партарганізацыяй; **Астроўскага** Іосіфа Айзікавіча, № партбілета 1277832, партстаж з 1929 г., год нарадж. 1896, выданы омскай партарганізацыяй; **Грынберга** Карла Пятровіча, № партбілета 0806736, партстаж з 1919 г., год нараджэння 1900, выданы магілеўскай партарганізацыяй; **Красныха** Васіля Дмітрыевіча, часовае пасведчанне за № 6, партстаж з 1930 г., год нараджэння 1910, выданае горкаўскай партарганізацыяй; **Перэвалава** Тіхана Іларыёнавіча, № партбілета 2404502, партстаж з 1932 г., год нараджэння 1909, выданы партарганізацыяй полацкага пагранатрада; **Фейгіна** Двося Самуйлаўна, № партбілета 1300925, партстаж з 1930 г., год нараджэння 1905, выданы аранскай партарганізацыяй; **Міскевіча** Нікалая Антонавіча, № партбілета 0499876, партстаж з 1926 г., год нараджэння 1906, выданы менскай партарганізацыяй; **Касмачова** Аляксандра Нікалаевіча, № партбілета 1108622, партстаж з 1928 г., год нараджэння 1908, выданы полацкай партарганізацыяй; **Смурыгіна** Анастасія Аляксандраўна, № партбілета 2194731, партстаж з 1931 г., год нараджэння 1909, выданы камышанскай партарганізацыяй; **Андрэенкава** Аляксея Владзіміравіча, № партбілета 1788237, партстаж з 1930 г., год нараджэння 1899, выданы рослаўскай партарганізацыяй; **Якевенко** Іван Сцяпанавіч, № партбілета 1627480, партстаж з 1931 г., год нараджэння 1905, выданы менскай партарганізацыяй; **Варонава** Аляксандра Тодарава, № партбілета 1108590, партстаж з 1928 г., год нараджэння 1901, выданы полацкай партарганізацыяй; **Гуртаўцова** Екацярына Владзіміраўна, № партбілета 2726020, партстаж з 1932 г., год нараджэння 1908, выданы менскай партарганізацыяй; **Шапіра** Соня Наўмаўна, № партбілета 1622393, партстаж 1931 г., год нараджэння 1901, выданы менскай партарганізацыяй; **Куляшова** Нікалая Вікенцьевіча, партстаж з 1920 г., № партбілета 0817926, год нараджэння 1897, выданы чэркаскай дывпарткамісіяй; **Капеніка** Івана Іванавіча, № партбілета 1106794, партстаж з 1928 г., год нарадж. 1905, выданы мазырскай партарганізацыяй; **Касмыпева** Сямёна Пятровіча, № партбілета 1301391, партстаж з 1929 г., год нараджэння 1901, выданы менскай партарганізацыяй, — **лічыць несапраўднымі.**

Сакратар Менскага гаркома КП(б)Б ХАДАСЕВІЧ.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Памяшканне БДТ—1

Гастролі маскоўскага тэатра ЛЕНСОВЕТА

Сёння, 27 чэрвеня.

„ГАВАНЬ БУРЬ“

Білеты ў касе тэатра з 12 да 2 і з 5 г. веч. Пачатак у 8 гадз. 30 мін.

ГУКАВЫ КІНО-ТЭАТР „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ — Музыкальная камедыя **Вясёлыя рэбяты**

ГУКАВЫ КІНО-ТЭАТР ПРОЛЕТАРЫЙ — 1-шы мастацкі прыгодніцкі гукавы фільм **Залатое возера**

Кіно „Інтэрнацыянал“ — Замежны мастацкі фільм **У плывучым доме**. У праграме кіно хроніка Саюзкіно.

Кіно „СПАРТАК“ — Замежны выдатны фільм **ЦЁМНЫЯ СІЛЫ**, драма ў 8 частках

Наркамфіну БССР

патрэбны

вопытная машыністка і бухгалтар.

Звяртацца ў Дом урада. 3-ці паверх. пакой № 305.

РАБФАК імя ГАЛАДЗЕДА пры Беларускім сельгасінстытуце абвяшчае АСЕННІ ПРЫЁМ студэнтаў на I курс рабфака.

Прымаюцца рабочыя, калгаснікі, сяляне-аднаасобнікі і служачыя, не пазбаўленыя выбарчых праў, ва ўзросце ад 18 да 30 год.

Пераважным правам паступлення карыстаюцца ўдарнікі і вынаходцы з рабочых і калгаснікаў.

Прыём заяў да 10 жніўня, іспыты з 15 жніўня. Прыезд на іспыты па выкліку.

Іспыты па матэматыцы, рускай і беларускай мовах. Да заявы прыкладаюцца дакументы аб асвеце, камандыроўка і даведка аб вытворчым стажы работы, даведка аб узросце, соцыяльным і маемасным становішчы бацькоў да і пасля Октябрскай рэволюцыі і зараз, аб нараджэнні, адносінах да вайсковай павіннасці, завераную анкету і 2 фотакарткі.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй, харчаваннем, інтэрнатам.

Адрас: г. Горкі, БССР, рабфак імя **ГАЛАДЗЕДА.**

ДЫРЭКЦЫЯ.

Віцебскі педагагічны рабфак

абвяшчае

АСЕННІ НАБОР

на 1935—36 навучальны год на **ўсе курсы беларускага, яўрэйскага, рускага аддзяленняў.** Умовы прыёму згодна даведніка НКА.

Прыём заяў да 15 ліпеня.

Адрас: г. Віцебск, Валадарская, 58-15.

Дырэкцыя

НКА БССР („УЦЭМП“)

ДЗЯРЖЦЫРК

(сад „Профінтэрн“) тэл. 24-171.

27, 28, 29 і 30 чэрвеня

АПОШНІЯ ГАСТРОЛІ 2-га ЦЫКЛА

КАНАТАХОДЦЫ пад купалам цырка 4—ТАРАСАВЫ—4 | **СІНЬКОЎСКАЯ І ЛІСІ**— трукі ў паветры

ТРЫО ДОНЕМАН класічныя выканаўцы экрабатычных трукаў. | **ЛЕЎ І СІМ** людзі мёртвай кропкі. | **Смірноў і Гурская** сатыра - юмар і рад інш. нумароў.

АЛЛА РУД— дрэсір. сабачак | **3—ФРАНКОНІ—3** музык. эксцэнтрыкі | **ТРЫО ГЕДАЛЬ**— акрабаты

Канферансье **Леанід Валынскі** | **Пачатак у 9 гадзін** | Ля каўра — **2 Вацэк**

Скора! Гастролі лепшага савецкага атракцыёна **Скора!**

Група дрэсіраваных **8— мядзведзяў—8**. Дрэсіроўшчык **Я. З. Кудраўцоў.**

Дзяржаўнай інвентарызацыйнай канторы „ГІНК“ Наркамгаса РСФСР

патрабуюцца вопытныя тэхнікі і брыгадзіры па інвентарызацыі будаўніцтва ў Беларускай ССР, Карэльскай АССР, Краснаярскім і Заходне-Сібірскім краях

і па інвентарызацыі рухомых маемасцей

ведамстваў: НКЗема, НКАсветы, НКАховы здароўя, ў Ленінградскай, Маскоўскай, Іванаўскай, Курскай, Варонежскай абласцях і ў Заходне-Сібірскім, Краснаярскім, Сярэдне-Волжскім краях. Аплата здзельная.

ЗАЯВЫ накіроўваць па адрасу: **Масква, Марасейка, 7-8, „ГІНК“, сектар кадраў.**

Даведкі асабіста: Менск, Дом урада, пакой 432 (тэл. № 23-559 ад 11 да 2 гадзін дня, да тав. ЧУДАКОВА.

Рабфак Беларускага дзяржаўнага універсітэта

абвяшчае асенні набор

студэнтаў на дзеннае аддзяленне На 1 курс 90 чал. з іх: на яўрэйскую секцыю — 30 чал. на польскую секцыю — 30 чал.

Прымаюцца: рабочыя, калгаснікі, маючыя вытворчы стаж. Узрост паступаючых ад 18 да 30 год. Паступаючыя праходзяць іспыты па арыфметыцы, геаграфіі, грамадазнаўству, беларускай мове, а на аддзяленні — польскае і яўрэйскае дадаткова па польскай і яўрэйскай мове ў аб'ёме курса 4-х год сямігодкі. Да заявы прыкладаюцца дакументы ў арыгіналах: анкета, зацверджаная арганізацыяй не ніжэй раённага або гарадскога маштабу, пасведчанне аб асвеце, аб соцыяльным паходжанні і соцыяльным становішчы паступаючага, даведка аб месцы работы, аб вытворчым стажы, метрыка і 2 фотакарткі, паштовых марак на 40 кап. Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй, інтэрнатам і сталоўкай.

На вячэрняе аддзяленне: на I курс без адрыву ад вытворчасці — 150 чалавек, з іх: на яўрэйскую секцыю — 30 чалавек. **На IV курс з адрывам ад вытворчасці** — 90 чалавек, з іх: на яўрэйскую секцыю — 30 чалавек і польскую секцыю — 30 чалавек.

Студэнты вячэрняга аддзялення з адрывам ад вытворчасці забяспечваюцца, як і студэнты дзеннага, аддзялення.

Паступаючыя на I курс вячэрняга аддзялення трымаюць іспыты, як і на дзённым аддзяленні.

Паступаючыя на IV курс трымаюць іспыты ў аб'ёме папярэдніх курсаў па прадметах: матэматыцы, фізіцы, хіміі, біялогіі, геаграфіі, беларускай мове і літаратуры (на яўрэйскую секцыю і польскую секцыю звыш таго — па яўрэйскай і польскай мове) і гісторыі.

Прыём заяў на дзеннае і вячэрняе аддзяленні — да 15 жніўня. Іспыты — з 18 па 25 жніўня.

Пачатак заняткаў 1 верасня.

Заявы прымаюцца ў канцэлярыі з 9 гадзін да 8 гадзін дня і з 6 да 10 гадзін вечара.

Адрас: г. Менск, Універсітэцкі гарадок, біялагічны корпус, 3-ці паверх, пакой № 314, **тэлефон № 24—411.**

ДЫРЭКЦЫЯ.

Рабфак беларускага дзяржаўнага інстытута народнай гаспадаркі імя В. В. Куйбышэва

абвяшчае прыём студэнтаў на 1935-36 навучальны год. Прыём праводзіцца на 1, 2 і 3 курсы дзеннага аддзялення з адрывам ад вытворчасці і на 3 курсы вячэрняга аддзялення без адрыву ад вытворчасці. Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 да 30 год.

Паступаючыя на першы курс павінны мець веды 5—6 класаў сярэдняй школы, на другі курс — 7 класаў і на трэці курс — 8 класаў. На трэці курс вячэрняга аддзялення паступаючыя павінны мець веды ў аб'ёме 7 класаў.

Усе паступаючыя трымаюць іспыты па ўстаноўленай праграме. Да заявы прыкладаюцца наступныя дакументы ў арыгіналах: завераная анкета, даведка аб соцпаходжанні, аб соцстановішчы, аб асвеце, аб здароўі, метрыка, копія вайсковага білета і дзве завераныя фотакарткі.

Заявы падаваць па адрасу: Менск, Універсітэцкі гарадок, стары корпус.

Заявы прымаюцца да 15 жніўня г. г.

ДЫРЭКТАР РАБФАКА РАГІНСКІ.

МЕНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ БУДАЎНІЧЫ ТЭХНІКУМ (Б. ПОЛІТЭХНІКУМ) абвяшчае **АСЕННІ НАБОР** на **1935—36** навучальны **год 210 чал., у тым** ліку **60 чалавек у вячэрні тэхнікум.**

Тэхнікум рыхтуе тэхнікаў-будаўнікоў наступных спецыяльнасцей: **дзенны тэхнікум** (з адрывам ад вытворчасці)—тэхнікаў па фабрычна-заводскаму будаўніцтву, тэхнікаў па жыллёваму будаўніцтву, тэхнікаў па ацяпленню і вентыляцыі.

Вячэрні тэхнікум (без адрыву ад вытворчасці рыхтуе тэхнікаў па жыллёваму будаўніцтву.

У тэхнікум прымаюцца асобы з асветай не ніжэй 7 класаў. Студэнты дзеннага тэхнікума забяспечваюцца інтэрнатам, сталовай і стыпендыяй, згодна існуючых законапалажэнняў.

Паступаючы павінен прадставіць наступныя дакументы: засведчаную анкету, даведку аб соцыяльным паходжанні і становішчы, даведку аб нараджэнні, пасведчанне аб асвеце, даведку аб стане здароўя, характарыстыку грамадскіх арганізацый, дзве фотакарткі і марак на 40 кап.

Апошні тэрмін падачы заяў—5 жніўня. Пачатак іспытаў—10 жніўня. Паступаючыя падвяргаюцца іспытам па грамадазнаўству, беларускай мове, матэматыцы, фізіцы і хіміі ў аб'ёме праграмы няпоўнай сярэдняй школы.

УВАГА. У вячэрні тэхнікум прымаюцца выключна рабочыя-будаўнікі, маючыя не менш двухгадовага вытворчага стажу.

Дакументы накіроўваць па адрасу: Менск, вул. Карла Маркса, 5.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Віцебскі ветэрынарна-заатэхнічны інстытут

АБВЯШЧАЕ НАБОР СТУДЭНТАЎ

на 1935—36 навучальны год **на 1 курс ветэрынарнага і заатэхнічнага факультэтаў.**

Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 да 35 год. Паступаючыя з закончанай сярэдняй асветай трымаюць іспыты па матэматыцы, фізіцы, хіміі, роднай мове і літаратуры і грамадазнаўству ў аб'ёме праграмы рабфака.

Пры заявах, якія падаюцца ў прыёмную камісію ветзооінстытута неабходна прадставіць наступныя дакументы: метрыку аб нараджэнні, завераную анкету, 2 фотакарткі, аўтабіяграфію, дакумент аб асвеце (подлінік), даведку аб соцпаходжанні, характарыстыку з месца працы, даведку аб соцстановішчы і стажы работы, аб здароўі і копію вайсковага білета.

Прыём заяў да 1 жніўня г. г. Экзамены з 1 да 20 жніўня. Заняткі пачнуцца з 1 верасня 1935 г.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй на 70 проц. у размеры ад 80 да 110 руб. у месяц (у залежнасці ад паспяховасці), інтэрнатам з пасцельнымі прыладамі, сталоўкай, пральняй і цырульняй.

Заявы падаюцца па адрасу: г. **Віцебск, ветзооінстытут, 1-я Ветэрынарная-Баўмана, № 21-11, тэлефон 1-69.**

ДЫРЭКЦЫЯ.

Міхалькоў-Мартынаў Захар Максімавіч, ураж. г. Добруша, рабочы фабрыкі „Герой працы“, мяняе прозвішча на Мартынаў.

Асоб, якія маюць прэтэнзіі, просьба паведаміць у Добрушскае горбюро Загса.

Агароднікава Праскоўя Данілаўна, гр. г. Магілева, мяняе сваё імя на Людміла.

Асоб, якія маюць прэтэнзіі, просьба паведаміць у Магілеўскае горбюро Загса

Віцебскі кінотэхнікум абвяшчае

АСЕННІ ПРЫЁМ

1935 г. на 1-шы курс кінотэхнічнага аддзялення — 60 чалавек.

Тэхнічнае аддзяленне рыхтуе тэхнікаў па ўстаноўцы і эксплаатацыі гукавой і нямой кіноапаратуры. Студэнты забяспечваюцца інтэрнатам, стыпендыяй па паспяховасці і сталоўкай.

Прыём заяў да 15 жніўня.

Да заявы прыкласці завераную анкету, даведку аб соцстановішчы, узросце, вайсковай службе (мужч.), здароўі, асвеце, 2 фотакарткі і паштовых марак на 40 кап. **Прыёмныя іспыты з 20 жніўня** па матэматыцы, беларускай мове, фізіцы, грамадазнаўству і хіміі ў аб'ёме сямігодкі. Прыезджыя павінны мець пашпарты.

Заняткі з 1 верасня.

Адрас: гор. Віцебск, Канатная, 93, кінотэхнікум.

МАРЫНА-ГОРСКІ С.-Г. ТЭХНІКУМ

абвяшчае прыём студэнтаў

на 1935—36 навучальны год на I і II курсы.

Тэхнікум рыхтуе аграномаў-паляводаў з шырокімі ведамі ў галіне паляводства і культуры ўсіх с.-г. раслін.

У тэхнікум прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 да 30 год, маючыя асвету ў аб'ёме няпоўнай сярэдняй школы, або адпаведную гэтай.

Усе паступаючыя трымаюць іспыты па грамадазнаўству, беларускай мове і літаратуры, матэматыцы, фізіцы і хіміі.

Прыём заяў да 1 жніўня. Іспыты з 5 да 15 жніўня.

Да заявы неабходна дадаць наступныя дакументы (у арыгіналах): аб нараджэнні, аб соцпаходжанні і соцстановішчы, завераную анкету, аб сканчэнні школы, стане здароўя, дзве фотакарткі і марак на 40 кап.

Усе прынятыя забяспечваюцца інтэрнатам і 75 проц. стыпендыяй.

Пры тэхнікуме ёсць сталоўка і пральня.

Заняткі ў тэхнікуме пачынаюцца 1 верасня.

Заявы накіроўваць па адрасу: пашт. аддз. Марына-Горка, дырэкцыі Марына-Горскага с.-г. тэхнікума паляводства.

Прыязджаць на іспыты без пашпарта не дазваляецца.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ВІЦЕБСКІ ШВЭЙНА-ТЭКСТЫЛЬНЫ ТЭХНІКУМ

абвяшчае **асенні** набор на 1 курс з адрывам ад вытворчасці на 150 чалавек на трыкатажна-механічнае аддзяленне, швэйна-механічнае і швэйна-тэхналагічнае.

Тэхнікум рыхтуе тэхнікаў-механікаў і тэхнікаў-тэхнолагаў для трыкатажнай і швэйнай прамысловасці.

Студэнты забяспечваюцца пасцельнымі прыладамі, інтэрнатам, стыпендыяй па паспяховасці. Есць уласная сталовая, дармовая пральня.

Для паступлення ў тэхнікум неабходна прыкласці наступныя дакументы: завераную анкету, копію вайсковага білета або метрычную даведку, пасведчанне аб асвеце (аб сканчэнні не менш 7 класаў), даведку аб соцстановішчы бацькоў і самога паступаючага, даведку аб стане здароўя, 2 завераныя фотакарткі і марак на 40 кап.

Заявы прымаюцца да 10 жніўня 1935 г.

Для паступаючых будуць праведзены іспыты па матэматыцы, фізіцы, грамадазнаўству і роднай мове з 15 па 30 чэрвеня і з 15 па 25 жніўня г. г. ў аб'ёме няпоўнай сярэдняй школы.

Пачатак заняткаў 1 верасня 1935 г.

Пры яўцы ў тэхнікум неабходна мець пры сабе пашпарт, без якога прыязджаючыя не будуць дапушчаны да іспытаў.

Заявы пасылаць па адрасу: **г. Віцебск, Канатная, 27, швэйна-тэкстыльны тэхнікум. ДЫРЭКЦЫЯ.**

ПАДПІШЫЦЕСЯ

на газету

„ЗВЯЗДА“

на 2-е паўгоддзе 1935 г.

Магілеўская школа сляпых дзяцей і падлеткаў

абвяшчае прыём заяў у школу.

Прымаюцца дзеці ва ўзросце ад 8 да 12 год і падлеткі ад 12 да 16 год. Прыём заяў да 20 жніўня. Да заявы неабходна прыкласці дакументы: даведку доктара аб прычыне і ступені слепаты і становішчы здароўя, метрычную даведку, даведку аб соцыяльным становішчы бацькоў.

Вучні школы сляпых дзяцей атрымліваюць асвету за няпоўную сярэднюю школу і ў школе падлеткаў за пачатковую школу. Пры школах маюцца майстэрні: шчотачная, вяровачна-вязальная і карзіначная. Пасля скапчэння школы частка вучняў накіроўваюцца на далейшую вучобу і астатнія на работу ў вытворчасць. Вучні знаходзяцца на поўным дзяржаўным утрыманні. Выклік залічаных у школу будзе аб'яўлен пісьмова.

Адрас: г. Магілеў, БССР, школа сляпых дзяцей, **Нова-Чарнігаўская, № 69 і падлеткаў — Нова-Чарнігаўская, 31.** **АДМІНІСТРАЦЫЯ.**

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Савецкая, 63, Тэлефоны: прыём тэлефанеграм—21-351, адказны рэдактар—21-352, нам. рэдактара — 25-188, адказны сакратар—21-350; аддзелы: партыйны, культурны—21-353, сельскагаспадарчы — 21-356, прамысловы, совецка-гандлёвы, масавых кампаній і мясцовай інфармацыі—21-354, пісем рабочых і калгаснікаў і работы з рабсялькорамі—21-355, замежнай інфармацыі — 25-189, мастацкі—23-955, выпускаючы—21-357; заг. выдавецтва — 21-358. прыём аб'яў — 21-360, бухгалтэрыя—21-885.

Уп. Галоўлітбела № К—1144.

Тыраж 92.935 экз.

Менск, друкарня «Звязды».

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ